

ЗНО

Українська мова і література

Українська мова

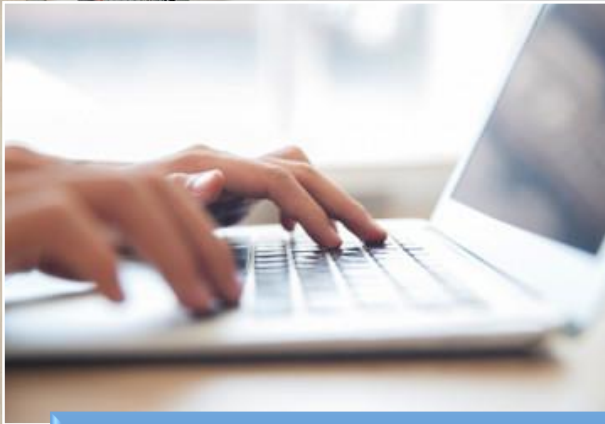
Вінницький регіональний центр оцінювання якості освіти

Особливості ЗНО/ДПА - 2022

Кожен зареєстрований учасник має право за рахунок коштів державного бюджету пройти тести щонайбільше з *5 навчальних предметів*.

Обов'язкових предметів ДПА – 4:

- українська мова
- математика
- історія України/ іноземна мова
- один із навчальних предметів (*історія України, біологія, географія, фізика, хімія, англійська мова, іспанська мова, німецька мова, французька мова*).

**Реєстрація
на
ЗНО**

01.02.22 – 01.03.22

Зовнішнє незалежне оцінювання – 2022

Українська мова

Українська мова і література

*Випускники, які завершують у 2022 році здобуття повної загальної середньої освіти та/або планують вступати до ЗВО, можуть **самостійно** обирати, яку саме роботу виконуватимуть під час ЗНО:*

- з української мови

АБО

- з української мови і літератури

Умови прийому до ЗВО

визначають ПЕРЕЛІК конкурсних предметів на навчання для здобуття освітнього ступеня молодшого бакалавра, бакалавра (магістра медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямувань)

014.03	Середня освіта (Історія)	українська мова і література	історія України	іноземна мова або географія
014.04	Середня освіта (Математика)	українська мова	математика	фізика або іноземна мова, або географія
014.05	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	українська мова	біологія	хімія або математика
014.06	Середня освіта (Хімія)	українська мова	хімія	біологія або математика
014.07	Середня освіта (Географія)	українська мова і література	географія	математика або іноземна мова

Структура сертифікаційної роботи ЗНО з української мови

Українська
мова
(39)

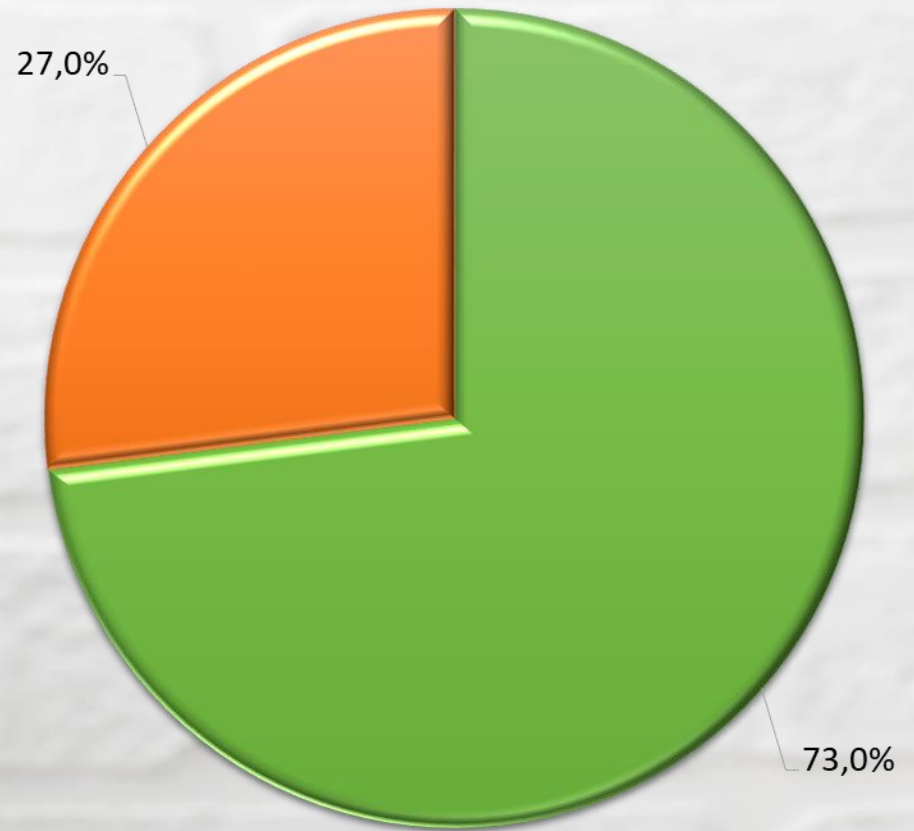

УМ:
завдання з
розгорнутою
відповіддю
(1)

150 хвилин
40 завдань
74 бали

Кількість балів (у %) за виконання частин тесту

■ Українська мова ■ УМ: розгорнута відповідь

Структура та зміст сертифікаційної роботи з УМ. Результати

1

Частина 1 містить завдання з української мови різних форм, а саме: завдання з вибором однієї правильної відповіді та завдання на встановлення відповідності

2

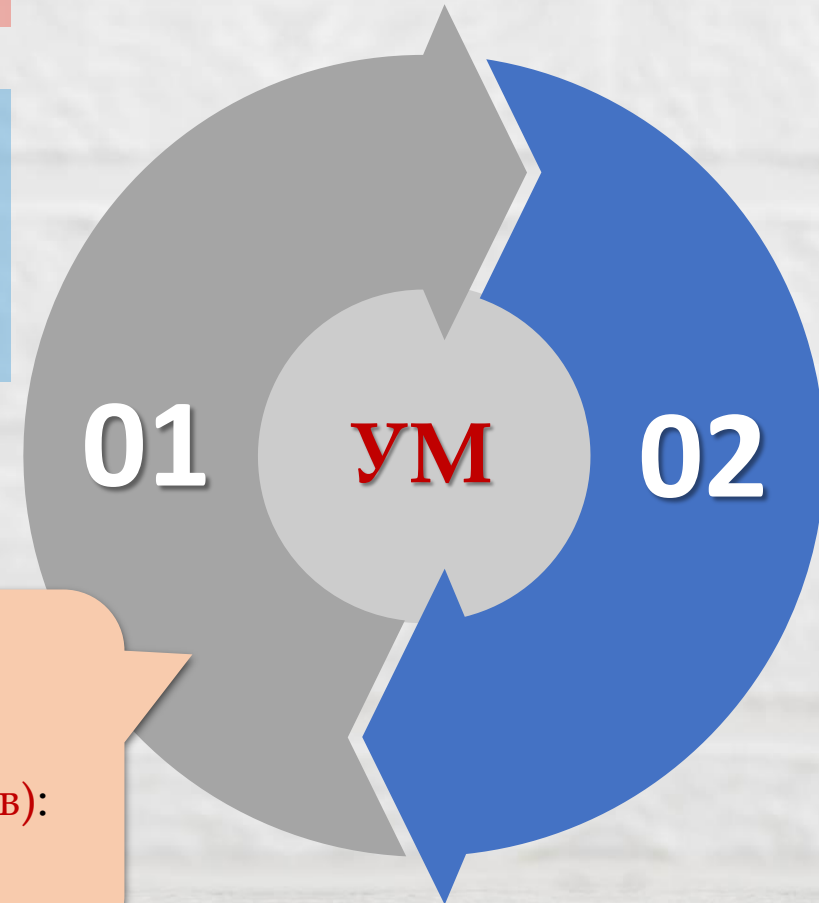
Частина 2 – завдання відкритої форми з *розгорнутою письмовою відповіддю*

Також кожен учасник отримає бланки відповідей А та Б:

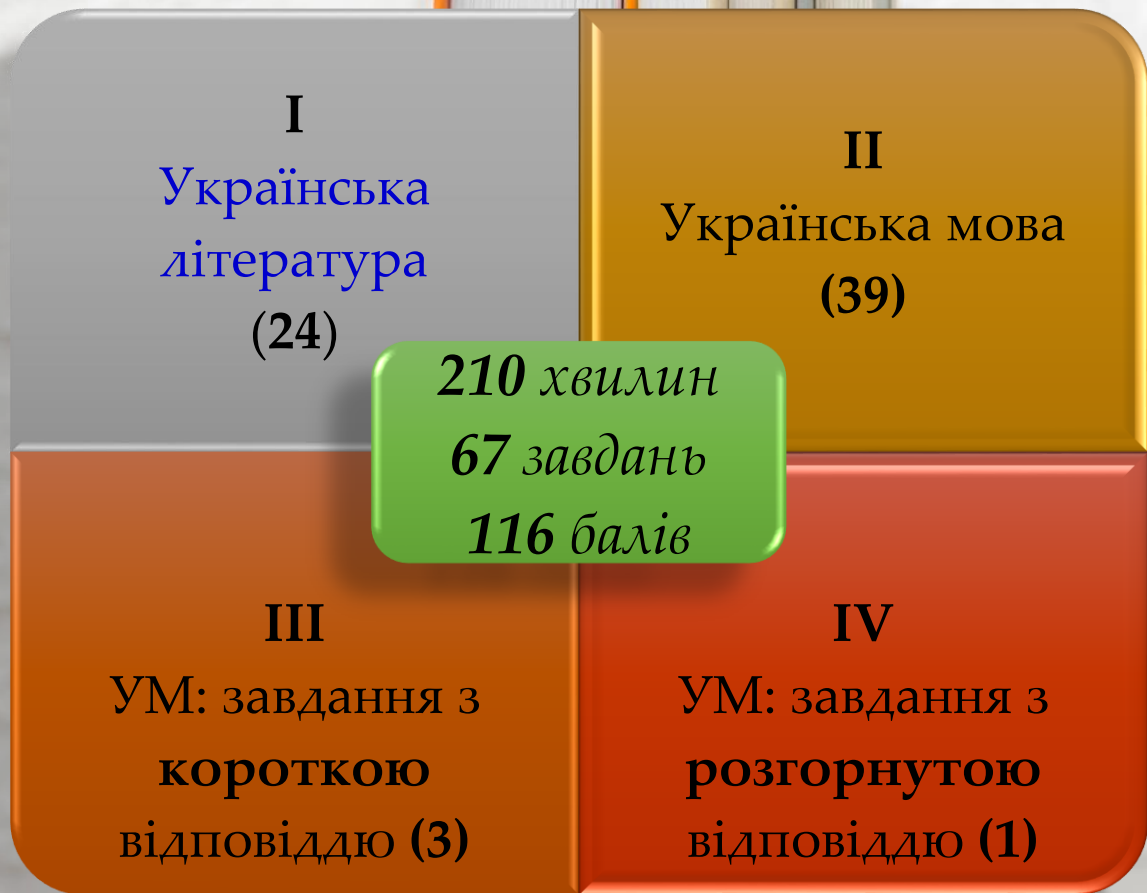
- **бланк А** – для зазначення відповідей на завдання Частини 1;
- **бланк Б** – для виконання завдання з *розгорнутою письмовою відповіддю* (Частина 2)

ДПА (1-12 балів): виконання всіх завдань сертифікаційної роботи

ЗНО з української мови (100-200 балів): виконання всіх завдань сертифікаційної роботи

Структура сертифікаційної роботи ЗНО з української мови і літератури

Кількість балів (у %) за виконання частин тесту

Структура та зміст сертифікаційної роботи з УМЛ / Результати

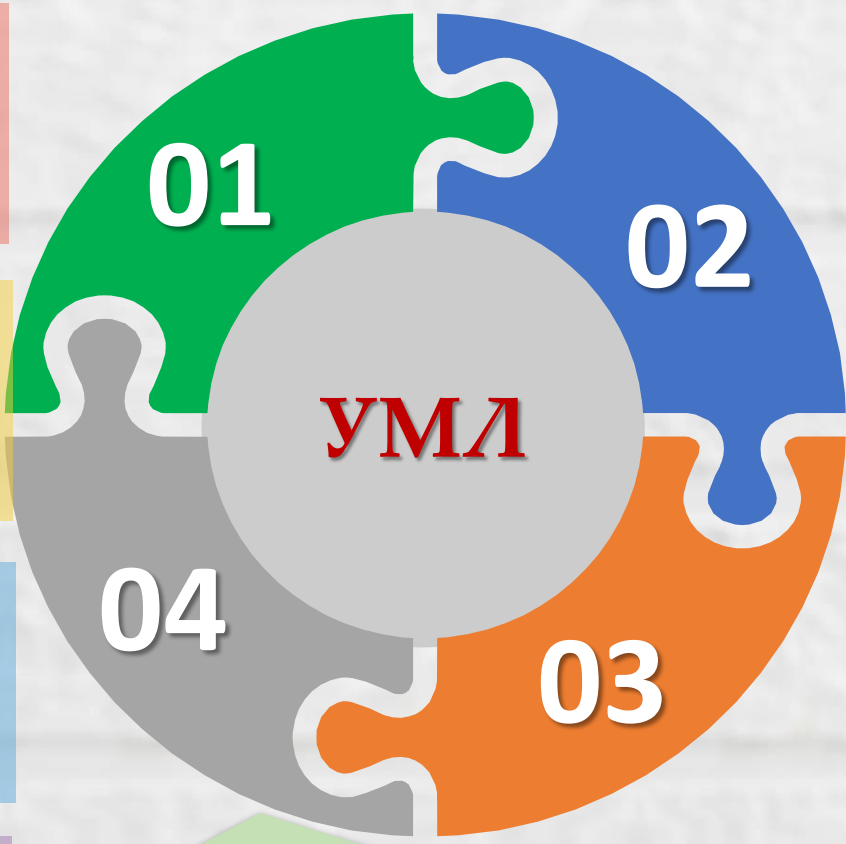

1 Частина 1 містить завдання з української літератури з вибором однієї правильної відповіді та на встановлення відповідності

2 Частина 2 – завдання з української мови різних форм, а саме: завдання з вибором однієї правильної відповіді та завдання на встановлення відповідності

3 Частина 3 – завдання відкритої форми з *короткою письмовою відповіддю* з української мови

4 Частина 4 – завдання відкритої форми з *розгорнутою письмовою відповіддю* з української мови

Кожен учасник отримає бланки відповідей **А**, **Б** та **В**:

- **бланк А** – для зазначення відповідей на завдання Частини 1 і Частини 2;
- **бланк Б** – для виконання завдання з *розгорнутою письмовою відповіддю* (Частина 4);
- **бланк В** – для виконання завдання з *короткою письмовою відповіддю* (Частина 3).

ДПА (1-12 балів): частини 2, 4
ЗНО з української мови (100-200 балів): частини 2, 4
ЗНО з української мови і літератури (100-200 балів): виконання всіх завдань сертифікаційної роботи

ДПА з української мови

УМ

УМЛ

українська мова

№№ 1 - 28 - завдання з однією правильною відповіддю (0 або 1 бал)

№№ 29 - 33 - завдання на встановлення відповідності (0, 1, 2, 3 або 4 бали)

№№ 34 - 39 - завдання на читання й аналіз тексту з однією правильною відповіддю (0 або 1 бал)

№ 40 - завдання з розгорнутою відповіддю (від 0 до 20 балів)

українська мова

№№ 25 - 52 - завдання з однією правильною відповіддю (0 або 1 бал)

№№ 53 - 57 - завдання на встановлення відповідності (0, 1, 2, 3 або 4 бали)

№№ 58 - 63 - завдання на читання й аналіз тексту з однією правильною відповіддю (0 або 1 бал)

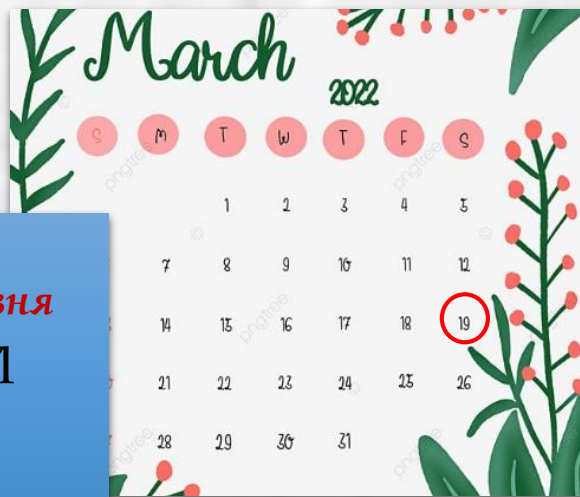
№ 67 - завдання з розгорнутою відповіддю (від 0 до 20 балів)

74 тестові бали

Пробне ЗНО – 2022

19 березня
УМЛ
УМ

Січень 2022 (Україна)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

Реєстрація
на сайті ВРЦОЯО

26 березня
Усі інші
предмети

Уведення відповідей
до спеціального
сервісу

УМЛ/УМ –
19-21.03.22

Інші
предмети –
26-28.03.22

Оголошення
результатів

УМЛ/УМ –
25.03.22

Інші
предмети –
01.04.22

ВІННИЦЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Пробне зовнішнє незалежне оцінювання

Контактний телефон
+38(0432)65-65-37

Важливі документи

Вхід для зареєстрованих на пробне ЗНО

Логін
Пароль

Я на роботі

Вхід

ВІДНОВЛЕННЯ ЛОГІНА ТА ПАРОЛЯ

Сертифікаційна робота ЗНО – 2021 з української мови / української мови і літератури

Розподіл завдань відповідно до розділів програми ЗНО

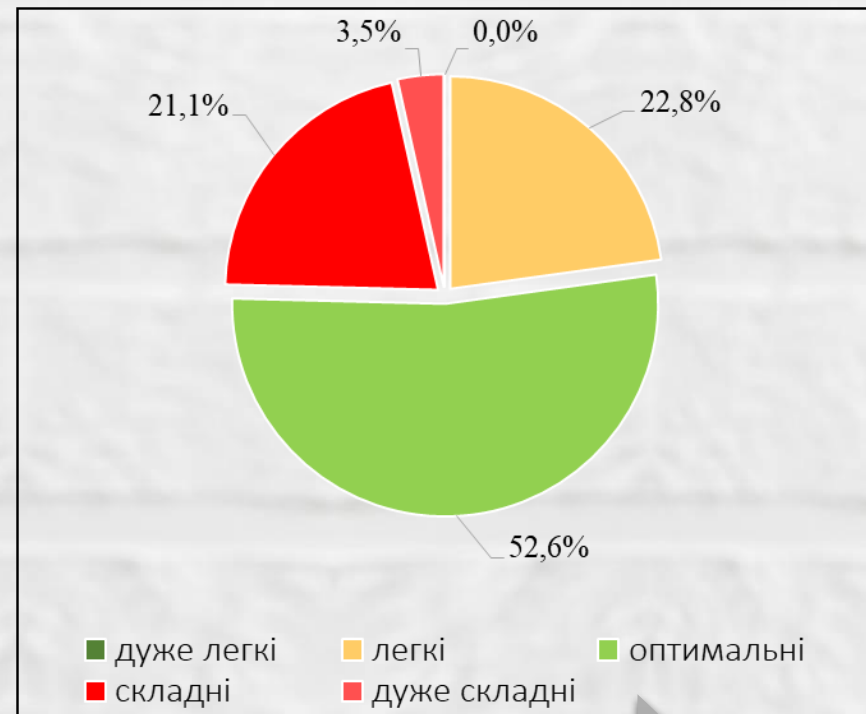
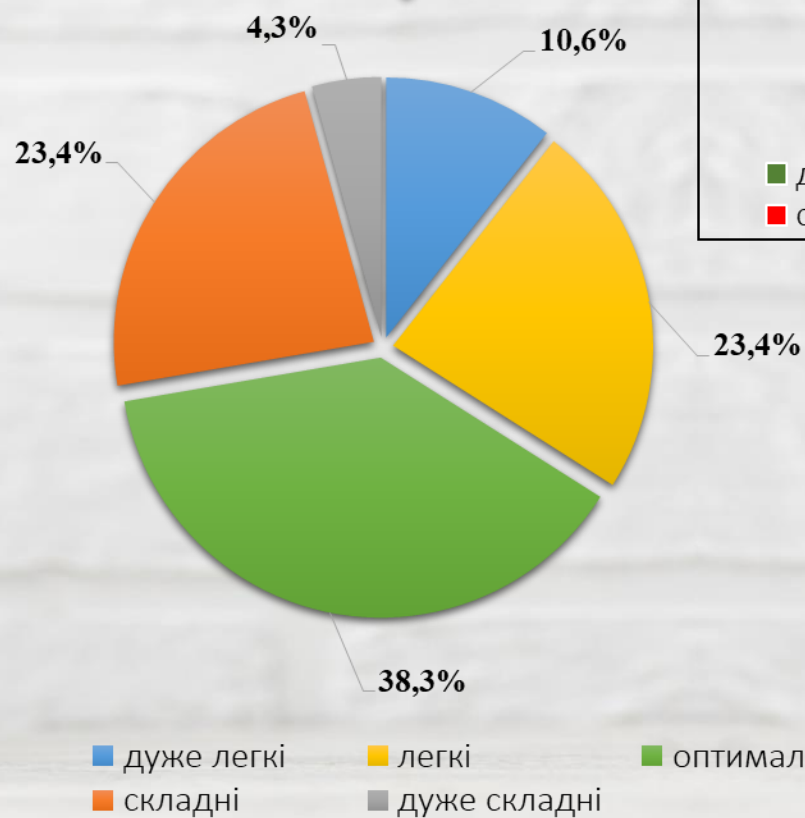
№ з/п	Розділи програми	Українська мова і література		Українська мова	
		Кількість завдань	Номери завдань	Кількість завдань	Номери завдань
1	Фонетика. Графіка	1	25	1	1
2	Лексикологія	5	34, 35, 36, 37, 39	5	10, 11, 12, 13, 14
3	Фразеологія	1	53	1	29
4	Будова слова. Словотвір	1	33	1	9
5	Морфологія	7	40, 43, 44, 45, 46, 47, 54	7	16, 19, 20, 21, 22, 23, 30
6	Синтаксис. Пунктуація	11	39, 41, 42, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 56, 57	11	15, 17, 18, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33
7	Стилістика (текст)	6	58 – 63	6	34 – 39
8	Орфографія	6	27, 28, 29, 30, 31, 32	6	3, 4, 5, 6, 7, 8
9	Орфоепія	1	26	1	2
10	Розвиток мовлення (коротка письмова відповідь)	3	64 – 66	–	–
11	Розвиток мовлення (розгорнута письмова відповідь)	1	67	1	40
12	Усього	43		40	

Розподіл тестових завдань за складністю

УМЛ
2021 рік

УМ
2021 рік

2020 рік

Інтервал значення	Характеристика завдання
Більше 80%	Дуже легке
60 – 79 %	Легке
40 – 59 %	Оптимальне
21 – 39 %	Складне
Менше 20 %	Дуже складне

Таблиці переведення тестових балів ЗНО-2021

ТАБЛИЦЯ
переведення тестових балів, отриманих учасниками зовнішнього незалежного оцінювання за виконання завдань сертифікаційної роботи з української мови та атестаційних завдань з української мови (українська мова і література), у рейтингову оцінку (за шкалою 100 – 200 балів)*

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200
0	не склав	16	не склав**	36	139	56	176
1	не склав	17	100	37	141	57	177
2	не склав	18	102	38	142		179
3	не склав	19	104	39	143		181
4	не склав	20	106	40	144		182
5	не склав	21	107	41	145		184
6	не склав	22	109	42	146		185
7	не склав	23	111	43	147		187
8	не склав	24	113	44	148		188
9	не склав	25	115	45	149		190
10	не склав**	26	118	46	150		
11	не склав**	27	120	47	151		
12	не склав**	28	122	48	152		
13	не склав**	29	124	49	153		
14	не склав**	30	126	50	154		
15	не склав**	31	128	51	155		
		32	130	52	156		
		33	132	53	157		
		34	135	54	158		
		35	137	55	159		

ТАБЛИЦЯ
переведення тестових балів, отриманих учасниками зовнішнього незалежного оцінювання за виконання завдань сертифікаційної роботи з української мови і літератури, у рейтингову оцінку (за шкалою 100 – 200 балів)*

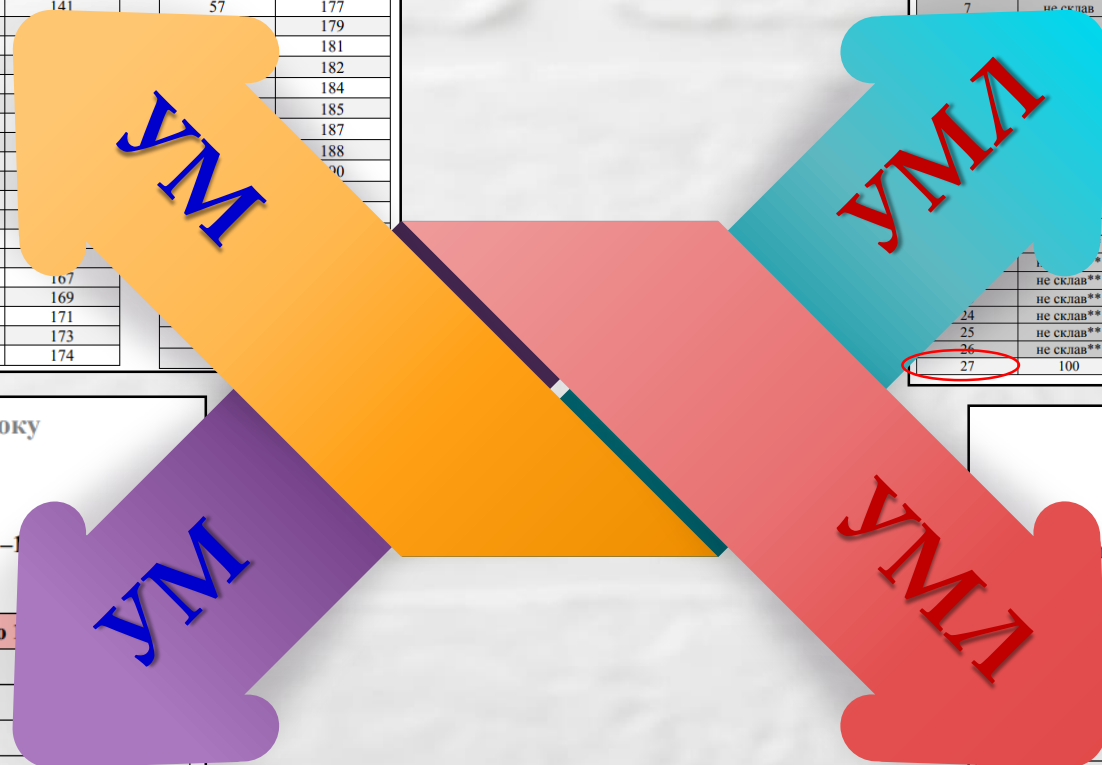
Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200
0	не склав	28	101	58	143	88	177
1	не склав	29	102	59	144	89	178
2	не склав	30	104	60	145	90	179
3	не склав	31	105	61	147	91	180
4	не склав	32	106	62	148	92	180,5
5	не склав	33	108	63	149	93	181
6	не склав	34	109	64	150	94	182
7	не склав	35	110	65	152	95	183
		36	112	66	153	96	184
		37	113	67	154	97	185
		38	115	68	155	98	186
		39	116	69	156	99	187
		40	117	70	157	100	188
		41	119	71	159	101	189
		42	120	72	160	102	190
		43	122	73	161	103	191
		44	123	74	162	104	192
		45	125	75	163	105	192,5
		46	126	76	164	106	193
		47	128	77	165	107	194
		48	129	78	166	108	195
		49	130	79	167	109	196
		50	132	80	168	110	196,5
		51	133	81	169	111	197
	не склав**	52	135	82	170	112	198
	не склав**	53	136	83	171	113	198,5
	не склав**	54	137	84	173	114	199
	не склав**	55	139	85	174	115	199,5
	не склав**	56	140	86	175	116	200
	не склав**	57	142	87	176		

Зовнішнє незалежне оцінювання 2021 року
з української мови
Таблиці відповідності тестових балів
оцінкам рівнів навчальних досягнень (за шкалою 1–12 балів)
з української мови

Кількість балів	Оцінка за шкалою
0–6	1
7–12	2
13–18	3
19–24	4
25–30	5
31–36	6
37–42	7
43–48	8
49–55	9
56–61	10
62–67	11
68–74	12

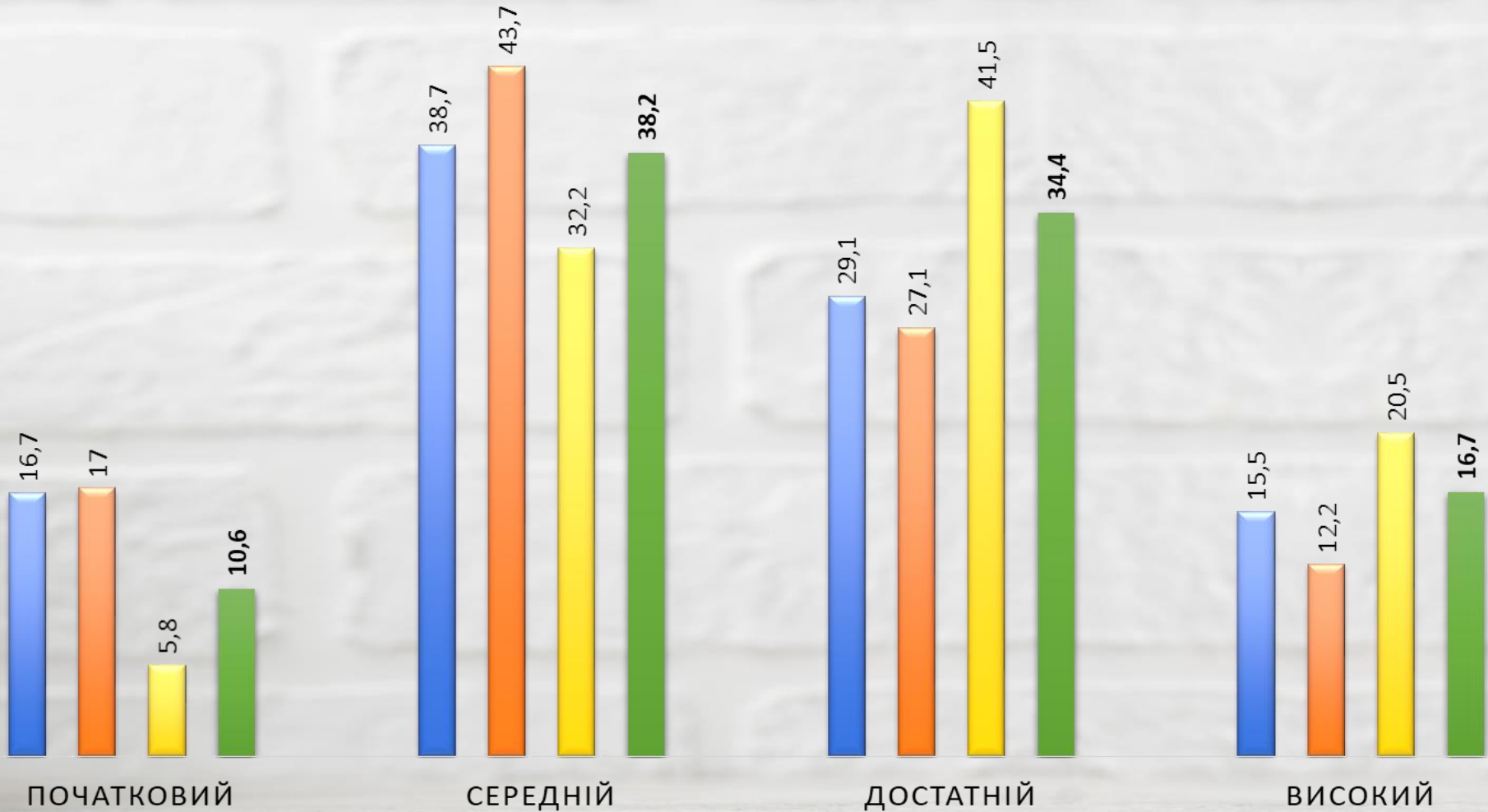
Зовнішнє незалежне оцінювання 2021 року
з української мови і літератури
Таблиці відповідності тестових балів
оцінкам рівнів навчальних досягнень (за шкалою 1–12 балів)
з української мови

Кількість балів	Оцінка за шкалою 1–12 балів
0–6	1
7–12	2
13–18	3
19–24	4
25–30	5
31–36	6
37–42	7
43–48	8
49–55	9
56–61	10
62–67	11
68–74	12

Розподіл результатів ДПА з української мови за рівнями навчальних досягнень (2018-21 рр.)

■ ЗНО - 2018 ■ ЗНО - 2019 ■ ЗНО - 2020 ■ ЗНО - 2021

Інформація про надходження та розгляд апеляційних заяв щодо результатів ЗНО

У 2021 році апеляційна комісія при Українському ЦОЯО розглянула **3 420** апеляційних заяв щодо результатів ЗНО, що становить **0,32 %** від кількості тестувань (у 2020 році – 0,31 %).

Кількість розглянутих апеляційних заяв із урахуванням навчальних предметів, із яких учасники проходили зовнішнє незалежне оцінювання:

- українська мова і література – 792 (0,36 % від кількості тестувань із цього навчального предмета)
- українська мова – 344 (0,50 %)
- математика – 897 (0,37 %)
- математика (завдання рівня стандарту) – 3 (0,03 %)
- історія України – 520 (0,26 %)
- англійська мова – 693 (0,54 %)
- німецька мова – 5 (0,27 %)
- французька мова – 2 (0,48 %)
- іспанська мова – 1 (0,65 %)
- біологія – 39 (0,05 %)
- хімія – 17 (0,17 %)
- географія – 85 (0,07 %)
- фізика – 22 (0,09 %)

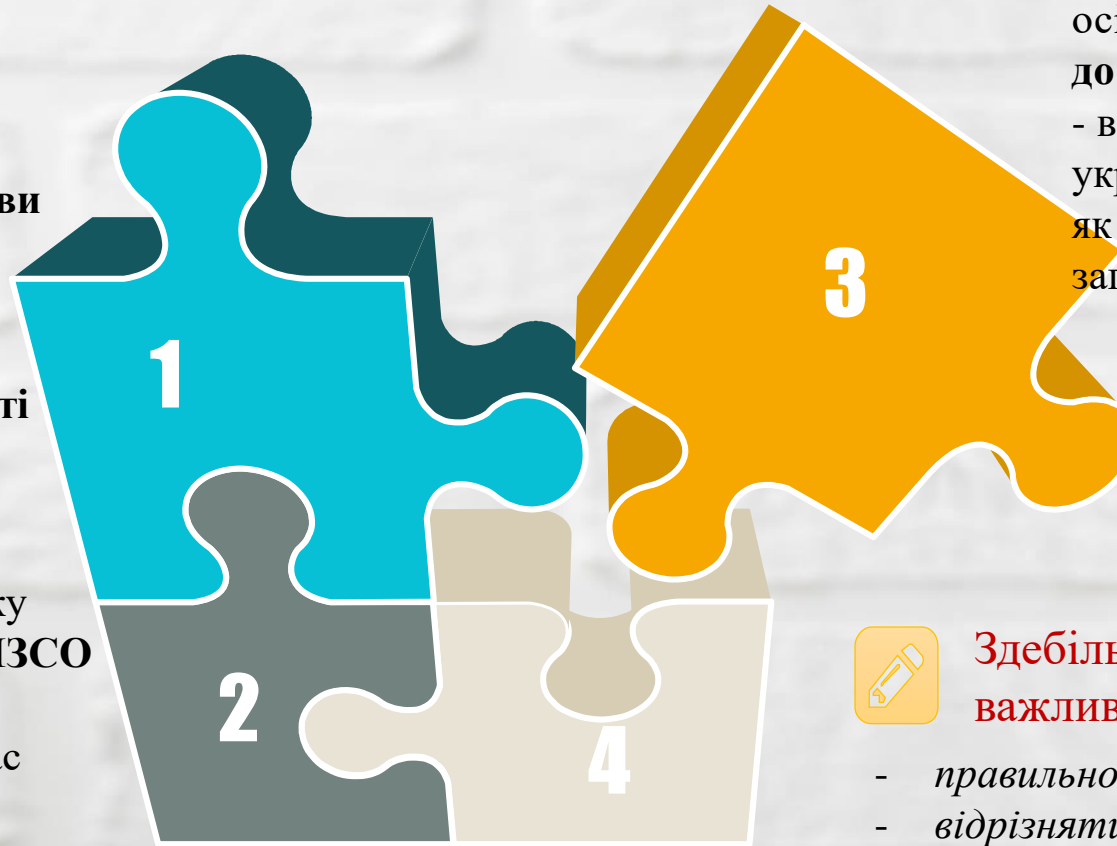
Результати розгляду апеляційних заяв щодо результатів ЗНО:

Загальні висновки щодо результатів виконання завдань сертифікаційних робіт ЗНО – 2021

Завдання з української мови скеровані на визначення рівня сформованості основних складників предметної компетентності

Результати ЗНО 2021 року свідчать, що здобувачі ПЗСО стикалися з певними **труднощами** саме під час виконання практичних завдань, що потребували застосування здобутих знань, умінь і навичок у нових ситуаціях

Сертифікаційна робота з УМЛ / УМ ЗНО скерована на виконання таких завдань:

- визначення рівня підготовленості осіб, які виявили бажання **вступати до ЗВО**;
- визначення результатів навчання з української мови, що зараховують як **результати ДПА** за курс повної загальної середньої освіти.

Здебільшого перевірено життєво важливі, практичні навички:

- *правильно вимовляти й писати слова*
- *відрізняти й доречно використовувати лексеми з відповідним значенням*
- *уживати коректні форми змінюваних слів*
- *правильно будувати речення*
- *розставляти розділові знаки*

Завдання відкритої форми з *короткою письмовою відповіддю* використано:

01
для перевірки навички **усвідомленого читання** кількох текстів;

02
уміння **аналізувати прочитане**,
зіставляти / протиставляти його,
виділяти головне й другорядне,
розрізняти об'єктивне й суб'єктивне.

03
Завдання перевіряли **спеціально підготовлені екзаменатори** відповідно до розробленої схеми оцінювання.

Завдання відкритої форми з *розгорнутою письмовою відповіддю* використано:

01
для перевірки **найскладніших умінь**
(*аналіз, порівняння, узагальнення, наведення переконливих аргументів на підтвердження висловлених тез тощо*).

02
У завданні цієї форми передбачено створення власного **аргументативного висловлення** на дискусійну тему.

03
Завдання перевіряли **спеціально підготовлені екзаменатори** відповідно до розробленої схеми оцінювання на основі критеріїв змісту та мовного оформлення.

Завдання 34–38 стосуються тексту з пронумерованими пропусками. Відновіть початковий зміст цього тексту, добираючи для кожного з пропусків 34–38 правильний варіант з-поміж запропонованих у відповідних завданнях.

Американський бізнесмен і новатор у (34)_____ прикладних (35)_____ технологій Стів Джобс разом зі Стівеном Возняком заснували компанію «Apple» для (36)_____ комп'ютерів власної конструкції. Автором більшості розробок був Возняк, а Джобс став маркетологом і (37)_____ «Apple» на одну з найприбутковіших корпорацій світу, ринкову вартість якої можна (38)_____ з валовим внутрішнім продуктом Аргентини або Нідерландів.

34. А галузі
 Б області
 В площині
 Г середовищі
35. А інформованих
 Б інформатичних
 В інформативних
 Г інформаційних
36. А устаткування
 Б видавництва
 В генерування
 Г виробництва
37. А перетворив
 Б перевтілив
 В трансформував
 Г видозмінив
38. А ідентифікувати
 Б порівняти
 В співставити
 Г протиставити

Психометричні характеристики завдань тесту

Лексикологія

УМЛ

УМ

Номер завдання	Складність (%)	Номер завдання	Складність (%)
34	ДЛ (88,9)	10	ДЛ (87)
35	Л (79,2)	11	Л (78,2)
36	ДЛ (90,9)	12	ДЛ (92,4)
37	Л (74,2)	13	Л (76,9)
39	Л (74,4)	14	Л (75,8)

2. Лексичну помилку допущено в рядку
 А виговор з попередженням
 Б запровадження виборності
 В оголошення подяки
 Г посвідка на проживання

2020 рік

Ключ	Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)
	А	Б	В	Г		
А	46,3	11,6	8,2	33,5	0,4	46,3

Психометричні характеристики завдань тесту

25. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

- А У Києві для слабозорих людей презентували 3D-модель Софійського собору.
- Б Цей соціалний проект розширить доступ до туристичних місць Києва особам з особливими потребами.
- В На сайті КМДА повідомляють, що консттрукцію встановлено за кошти добродійників і за сприяння низки громадських організацій.
- Г Рельфна модель допоможе слабозорим людям «побачити руками» архітектурну пам'ятку.

2020 рік

11. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А чобіт, лічба, качці
- Б жолудь, отож, книжці
- В зір, відзимувати, газ
- Г потічок, аякже, кроки
- Д добрий, під'дхати, вигляд

Ключ	Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г	Д				
Д	18,3	11,2	9,1	22,8	38,4	0,2	38,4	47,5	0,4

Фонетика

УМЛ

УМ

Номер завдання	Складність (%)	Номер завдання	Складність (%)
25	Л (72,6)	1	Л (73)

2019 рік

Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

А погляд, кладка, передзвін

Б сьорбати, весняний, всюди

В захист, розвиватися, пізній

Г ниттці, баскетбол, молитва

Д край, вокзал, закріплення

Відповіді учасників (%)				
А	Б	В	Г	Д
7,5	32,7	24,5	14,5	20,3

Психометричні характеристики завдань тесту

26. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

(1)Відг^омін перелітних птахів, глибокі (2)к^олії на розмитому дощами (3)чорноз^емі, перший (4)пр^цморозок, (5)буриштин^ове й багряне листя, струшене (6)листоп^адом, – усе це (7)о^знаки (8)чарівно^ї осені.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- А 1, 3, 7
- Б 4, 5, 8
- В 1, 2, 6
- Г 4, 7, 8

Орфоепія

УМЛ

УМ

Номер завдання	Складність (%)	Номер завдання	Складність (%)
26	0 (45,8)	2	0 (42)

Цьогоріч завдання з **орфоепії** (наголошування слів) набуло **нової форми**, що схвально сприйняли й тестовані, й експерти. Традиційно це складне завдання через неоднорідність мовного простору в Україні, асимілювання до російської мови та необхідність постійної роботи над чистотою власного мовлення. Натомість **уведення слів у контекст** зробило завдання **наближеним до потоку живого мовлення**, тобто учасники ЗНО, спостерігаючи за зміною слів у мовленні, набагато успішніше впоралися із цим завданням, ніж у минулі роки.

2020 рік

На перший склад падає наголос у слові

- А текстовий
- Б зручний**
- В визвольний
- Г фаховий

Відповіді учасників (%)			
А	Б	В	Г
30,9	19,6	23,7	25,6

2019 рік

На перший склад падає наголос у всіх словах, ОКРІМ

- А причіп
- Б косий
- В жалюзі**
- Г випадок

Відповіді учасників (%)			
А	Б	В	Г
16,1	29,1	34,9	19,5

Додаток до Програми ЗНО з української мови

Перелік слів з нормативним наголосом

А	вИтрат	довезИ	запонка	крицеВий	обіщЯнка
агроноМія	вишИваний	довести	заробіток	кроїти	обрання
алфавіт	відвезИ	довідник	заставка	кропива	обруч (іменник)
аркушик	відвести	догмат	застібка	кулінарія	одинадцять
асиметрія	відгомін	донести	застопорити	курятина	одноразовий
Б	віднести	донька	звисока	Л	ознака
багаторазовий	відомість (список)	дочка	здалека	лате	олень
безпринципний	відомість (дані, повідомлення, популярність)	дрова	зібрання	листопад	оптовий
бешкет	вірші	Е	зобразити	літопис	осетер
благовіст	віршовий	експерт	зозла	люстро	отаман
близький	вітчим	Є	зрання	М	оцет
болотистий	Г	еретик	зручний	мабуть	П
бородавка	гальмо, гальма	Ж	зубожіння	магістерський (про вчений ступінь)	павич
босоніж	глядач	жалюзі	І	маркетинг	партер
боязнь	горошина	З	індустрія	мережа	пекарський
бурштиновий	граблі	завдання	К	металургія	перевезти
бюлетень	гуртожиток	завезти	кампала	міліметр	перевести
В	Д	завести	каталог	Н	перекис
ваги (у множині)	данина	завжди	квартил	навчання	переляк
вантажівка	дано	завчасу	кишка	нанести	перенести
весняний	дециметр	загадка	кілометр	напій	перепад
вигода (користь)	дещиця	заіржавілий	кінчити	наскрізний	перепис
вигода (зручність)	де-юре	заіржавіти	колесо	начинка	піала
видання	джерело	закінчити	колія	ненавидіти	підданий (дієприкм.)
визвольний	дивлячись	закладка (у книзі)	копчений (дієприкм.)	независний	підданий (ім., істота)
вимога	дичавіти	закрутка	копчений (прикм.)	ненависть	підлітковий
випадок	діалог	залишити	корисний	ніздря	пізнання
виразний	добовий	заміжня	косий	новий	пітний
висіти	добуток	занести	котрий	О	піцерія

подруга	симетрія	Ц
позначка	сільськогосподарський	царина
помилка	сімдесят	цемент
поміщик	сліна	центнер
помовчати	соломинка	цінник
поняття	статуя	Ч
порядковий	стовідсотковий	чарівний
посередині	стрибати	черговий
привезти	Т	читання
привести	текстовий	чорнозем
приморозок	течія	чорнослив
принести	тигровий	чотирнадцять
причіп	тисовий	Ш
проділ	тім'яний	шляхопровід
проміжок	травестія	шовковий
псевдонім	тризуб	шофер
Р	тулуб	Щ
разом	У	щелепа
ремінь (пояс)	український	щипці
решето	уподобання	щодобовий
ринковий	урочистий	Я
Рівнина	усередині	ярмарковий
роздрібний	Ф	
розпірка	фаргук	
рукопис	фаховий	
русло	феномен	
С	фольга	
сантиметр	форзац	
свердло	Х	
середина	хаос (у міфології: стихія)	
сеча	хаос (безлад)	

Завдання 43–47 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Укажіть правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

43. Зустрінемося _____ біля пам'ятника _____.

- А у пів сьомої, Лесі Українки
- Б о пів на сьому, Лесі Українці
- В о пів по шостій, Лесі Українки
- Г у шість тридцять, Лесі Українки
- Д у пів до сьомої, Лесі Українці

44. Дуже прошу вас, _____, ставте _____ підпис.

- А Петро Миколайович, розбірливий
- Б Петру Миколайович, розбірливу
- В Петре Миколайович, розбірливий
- Г Петру Миколайовичу, розбірливу
- Д Петре Миколайовичу, розбірливий

45. Що краще ми пізнавали нового однокласника, то все _____ він нам видавався: і мови давалися хлопцеві _____, ніж іншим, і в математиці був _____ серед ровесників.

- А найцікавішим, більш легко, самим сильним
- Б більш цікавішим, легкіше, сильнішим
- В цікавішим, більш легше, найбільш сильним
- Г більш цікавим, легко, самим сильним
- Д цікавішим, легше, найсильнішим

46. Господарі виставкового павільйону добре підготувалися до прийому більш ніж _____ гостей із _____ міст України.

- А дев'ятиста, сімдесятюх
- Б дев'ятисот, сімдесяти
- В дев'ятьохсот, семидесяти
- Г дев'ятсот, сімдесяти
- Д дев'ятиста, семидесятюх

47. Друзі, _____ до Гордія Юрійовича, щоб подякувати _____ за корисні поради.

- А пійдімо, його
- Б пішлімо, йому
- В ходімте, його
- Г ходімо, йому
- Д пішліть, його

Психометричні характеристики завдань тесту

Морфологія

УМЛ		УМ	
Номер завдання	Складність (%)	Номер завдання	Складність (%)
40	С (37,5)	16	С (39,4)
43	О (42,9)	19	О (42,2)
44	О (48,5)	20	О (44,60)
45	ДЛ (80,2)	21	Л (77,9)
46	О (41,5)	22	С (39,4)
47	ДЛ (90,5)	23	ДЛ (88,8)
54	О (51,5)	30	О (50,9)

10. Числівник 200 (речення 5) можна записати словом

- А двісті
- Б двостам
- В двомстам
- Г двоохстам

2020 рік

Ключ	Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)
	А	Б	В	Г		
В	4,2	9,2	58,3	28,2	0,1	58,3

Нелегким виявилось завдання 42/18, що є компетентнісним: за його допомогою перевіряли вміння не лише правильно розставляти розділові знаки, а й обґрунтувати вживання їх. Це можна пояснити тим, що часто розділові знаки розставляють інтуїтивно, тоді як правильне пояснення потребує глибоких знань.

42. Прочитайте речення (цифра позначає попередній розділовий знак).

Серіал «І будуть люди» побудовано у формі саги, (1) де крізь призму життя звичайних людей показано турбулентні етапи ХХ століття; (2) Першу світову війну, (3) прихід радянської влади, (4) але кожен герой сприйняв ці зміни з позиції власної правди, (5) хоча всіх дійових осіб об'єднало бажання знайти своє місце в новому історичному вимірі.

НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

- А кома 1 – перед підрядною частиною складного речення
- Б двокрапка 2 – після узагальнювального слова
- В кома 3 – при однорідних членах речення
- Г кома 4 – між частинами складного речення, що поєднані сурядним зв'язком
- Д кома 5 – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком

23. Прочитайте речення (цифра позначає попередній розділовий знак).

Аналізуючи збірку «Замість сонетів і октав», (1) розуміємо, (2) що Тичина сприйняв настанову Олександра Скрябіна щодо вираження в мистецтві модерних, (3) народжених часом ідей, образів засобами оригінального (4) поетичного стилю – (5) дисонансної співзвучності та нестійкої гармонії.

НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

- А кома 1 – при відокремленій обставині
- Б кома 2 – перед підрядною частиною складного речення
- В кома 3 – при відокремленому означенні
- Г на місці цифри 4 коми немає, оскільки означення не є однорідними
- Д тире 5 – при відокремленій прикладці

Ключ	Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г	Д				
В	23,0	11,2	18,6	24,4	22,2	0,6	18,6	5,1	0,1

2020 рік

Психометричні характеристики завдань тесту

Синтаксис. Пунктуація

УМЛ

УМ

Номер завдання	Складність (%)	Номер завдання	Складність (%)
39	Л (77,6)	15	Л (79,7)
41	О (46,9)	17	О (48)
42	С (38,5)	18	С (38,6)
48	О (59,7)	24	Л (60,8)
49	О (59,6)	25	О (58,7)
50	С (37,7)	26	С (37,9)
51	С (32)	27	С (31,5)
52	ДС (17,7)	28	ДС (19,2)
55	О (43,8)	31	О (44,5)
56	О (41,2)	32	О (42,2)
57	О (44,3)	33	О (45,7)

Завдання 48–52 стосуються речень, що первісно, в іншій послідовності, становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- Однак чиста вода в Україні таки є: скуштувати її можна на Полтавщині, де майже всю її беруть з підземних джерел.
- Оскільки **очисні споруди** розраховано на I і II класи забруднення, то 80 % проб питної води не відповідають вимогам стандарту.
- Вода, як відомо, відіграє найважливішу **роль** у житті людини, проте нині 80 % українців змушені споживати неякісну воду, тому що беруть її з поверхневих джерел, **екологічний стан** яких щороку погіршується.
- Далека** від нормативних вимог і вода з Дніпра, яку використовує майже 75 % населення України.
- Це відбувається через **погане очищення** стічних побутових і промислових вод, наслідком якого стає **надмірне** насичення водою органікою і наближення їх до III класу забруднення.

48. Зміст первісного тексту буде відновлено, якщо речення розмістити в такій послідовності

- А
- Б
- В
- Г
- Д

Відповіді учасників (%)				
А	Б	В	Г	Д
5,8	6,0	9,8	18,5	59,7

49. Вставна конструкція є в реченні, позначеному

- А
- Б
- В
- Г
- Д

Відповіді учасників (%)				
А	Б	В	Г	Д
15,4	11,0	59,6	7,7	5,9

Психометричні характеристики завдань тесту

Нові завдання за формою

«Лінгвістика тексту» в шкільному курсі української мови полягає в обґрунтуванні тексту як визначального дидактичного матеріалу для вивчення кожної одиниці мовної системи.

Сучасне навчання є компетентнісним, а отже, орієнтованим не на засвоєння знань про мову, а, передусім, на знання мови як засобу пізнання життєвих реалій.

Текст як універсальну мовну одиницю використовуємо на всіх уроках вивчення різних розділів мови в загальноосвітній школі.

50. Роль присудка виконує прикметник

- А очисні
- Б екологічний
- В далека
- Г погане
- Д надмірне

Відповіді учасників (%)				
А	Б	В	Г	Д
19,4	17,4	37,7	9,6	15,1

51. У формі знахідного відмінка вжито всі слова, ОКРІМ

- А споруди
- Б класи
- В роль
- Г стан
- Д очищення

Відповіді учасників (%)				
А	Б	В	Г	Д
13,9	14,1	15,8	32,0	23,7

52. Складнопідрядним з підрядною обставинною частиною причини є речення, позначене

- А
- Б
- В
- Г
- Д

Відповіді учасників (%)				
А	Б	В	Г	Д
11,6	17,7	43,0	7,6	19,3

Психометричні характеристики завдань тесту

53. Увідповідніть фразеологізм із його значенням.

Фразеологізм	Значення
1 авгієві стайні	А незначна частина чогось великого
2 аріаднина нитка	Б початок і кінець, основа, сутність
3 азбучна істина	В загальнозрозуміла елементарна річ
4 альфа й омега	Г те, що дає правильний напрямок
	Д щось дуже занедбане, повне безладдя

Фразеологія

УМЛ

УМ

Номер завдання	Складність (%)	Номер завдання	Складність (%)
53	Л (68,3)	29	Л (67,8)

2020 рік

24. Увідповідніть фразеологізм із його антонімом.

Фразеологізм	Антонім
1 аж іскри летять	А хоч відбавляй
2 як кіт наплакав	Б невелике цабе
3 не в тім'я битий	В як мокре горить
4 птах високого польоту	Г під дудку стрибати
	Д пороху не вигадєє

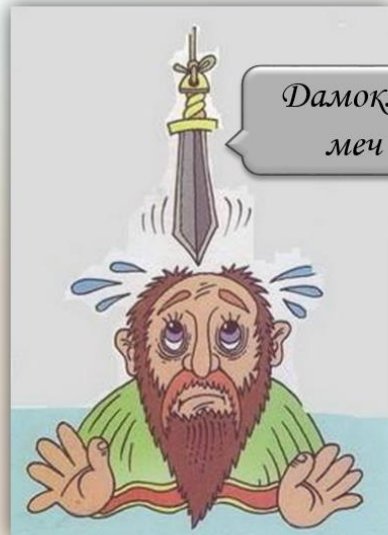

Ахіллесова п'ята

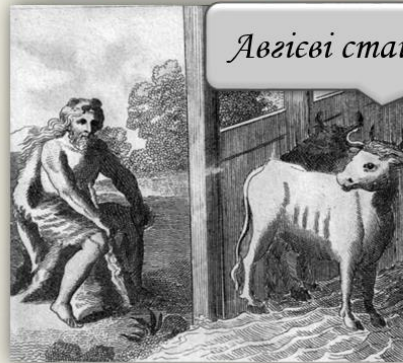
Прокрустове ложе

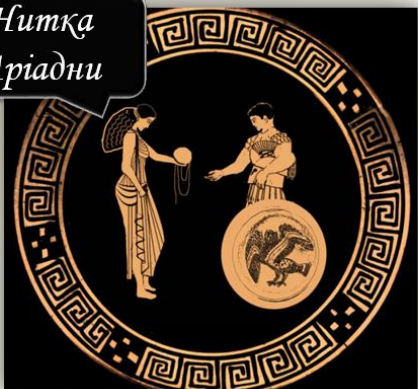
Дамоклів меч

Авгієві стайні

Нитка Аріадни

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів					Складність (P-value)
	0	1	2	3	4	
ВАДБ	10,0	14,0	25,6	21,2	29,2	61,4

Стилістика (ЧИТАННЯ ТЕКСТУ)

Кілька років тому в сертифікаційній роботі видозмінено форму тексту зі звичного на **множинний**. Такий тип текстового матеріалу дає змогу перевірити **вміння** тестованих **працювати з кількома джерелами** інформації, порівнюючи / протиставляючи об'єкти, шукаючи підтвердження / заперечення певної позиції в різних текстах.

Ця компетентність є ключовою в ХХІ ст., перенасиченому інформацією, що міститься на різних носіях та ресурсах.

Тож **уміння працювати з розрізненими фрагментами, добувати потрібні відомості є** одним із ключових у сучасному інформаційному просторі.

Текст А

- 1 Дехто припускає, що в епоху цифрових технологій театр не виживе. Така думка безпідставна. У цьому переконані люди, діяльність яких тісно пов'язана із цим видом мистецтва. Український театр уже заявив про себе на міжнародній арені та за роки незалежності навчився відповідати на виклики часу. А ще наші актори грають англійською, німецькою, польською тощо або ж і взагалі без мови. Про діяльність 100 % українських театрів можна прочитати на сторінках фейсбуку, а 73 % – в інстаграмі. Сучасний храм Мельпомени має бути без нафталіну – ось чого чекають українці.
- 2 — Нинішній глядач не хоче споживати того, що йому вже пережували, покляли до рота й сказали, яке воно на смак. Він готовий сприймати щось нове, не лише солодкі цукерки, а й гіркі пігулки, аби переосмислити певні речі, стати небайдужим, – ділиться своїми думками Руслана Порицька – керівниця театру «ГарМІДер».

Текст Б

- 5 Як тільки не називали театр: дзеркалом, збільшувальним склом, катедрою, з якої можна багато доброго сказати світу... Те, що театральне мистецтво задовольняє творчі потреби духовно розвинутої людини, – це факт. Недарма існує безліч студій, драматичних гуртків, самодіяльних і напівпрофесійних труп. Сценічну гру вводять як особливий метод до шкільної програми, зокрема в країнах Європи. А ще театр називають ознакою повноліття нації. І хай би це зрозуміли наші можновладці. А ми будемо любити цей храм і ходити в нього

Текст В

- 7 Театр потрібен, як хороша музика, цікава книжка, захопливе кіно. Це унікальне живе мистецтво, що діє за принципом «тут і зараз», воно є неповторним, як мить.
- 8 Сучасний театр не закостенілий, він перебуває в постійному пошуку нових сенсів і форм. Це особливий зв'язок акторів і публіки. Навіть класику зараз переосмислюють, бо режисерам важливо, щоб глядач сприймав її як актуальну. Візуальність, доповнена переконливою грою, сприяє прозорію й очищенню глядача. Хтось мудрий зауважив, що до театру заходить натовп, а виходить – народ.

лює всі інші види мистецтва. поезія з'являються на сцені Тараса Шевченка геніальний премію одержала вистава а Дзекуну за романом Ліни

58. НЕ відповідає змісту жодного тексту твердження

- А Театр – це ілюзорний вид мистецтва.
- Б Театр – це співпраця актора й глядача.
- В Театр – це синтез різних видів мистецтва.
- Г Театр – це школа життя, що творить націю.

59. Поданий мем візуально доповнив би зміст абзацу

- А 1
- Б 4
- В 5
- Г 9

60. Найбільш точно окреслює взаємозв'язок усіх текстів твердження в рядку

- А Театр формує громадянську позицію, духовні й культурні цінності.
- Б У театрі вирве реальне життя на відміну від світу соцмереж.
- В У сучасному театрі переосмислюють класику й подають її як актуальну.
- Г Сучасному українському театру для розвитку бракує уваги можновладців.

61. Згідно з текстами, сучасний вітчизняний театр «навчився відповідати на виклики часу» завдяки всьому, ОКРІМ

- А поширенню інформації про свою діяльність у соцмережах
- Б використанню мультимедійних технологій під час вистав
- В порушенню злободенної суспільної проблематики на сцені
- Г переорієнтуванню репертуару на невибагливого глядача

62. Театральна критикinja М. Гарбузюк заявляє, що сучасний театр намагається вилкувати людину від її травм, переживань, хоче повернути нам самооцінку, вартісність. Із цим твердженням найбільш суголосні рядки

- А Театр потрібен, як хороша музика, цікава книжка, захопливе кіно. Це унікальне живе мистецтво, що діє за принципом «тут і зараз» (текст В).
- Б Те, що театральне мистецтво задовольняє творчі потреби духовно розвиненої людини, – це факт (текст Б).
- В Вистава – це процес оновлення для глядача, після неї він має виходити кращим, ніж був (текст А).
- Г Сучасний театр не закрістив, він перебуває в постійному пошуку нових сенсів і форм. Це постійний зв'язок акторів і публіки (текст В).

63. Не згадана в текстах А та В, однак актуалізована в тексті Б думка

- А Сучасний театр тематично багатогранний.
- Б Театр спонукає до дії та самовдосконалення.
- В Люди прагнуть навчатися сценічної майстерності.
- Г Театр постійно шукає нові форми вираження.

Психометричні характеристики завдань тесту

Стилістика (текст)

УМЛ		УМ	
Номер завдання	Складність (%)	Номер завдання	Складність (%)
58	Л (67)	34	Л (66,2)
59	ДЛ (88,2)	35	ДЛ (88,1)
60	О (57,5)	36	О (57,5)
61	О (48)	37	О (46,8)
62	Л (68,7)	38	Л (69,2)
63	С (27,3)	39	С (27,6)

ЗНО з географії

Лише **половина** тестованих **ідентифікували** за уривком художнього твору **широколисті ліси помірного поясу**

4. Визначте тип лісового ландшафту за уривком із художнього твору: *«Старезний, густий ліс... Посеред лісу простора галява з плакучою березою та великим прастарим дубом. Галява скраю переходить у куп'я та очерети, а в одному місці в яро-зелену драговину...».*

- А широколисті ліси помірного поясу
- Б хвойні ліси помірних широт (тайга)
- В вічнозелені твердолисті ліси й чагарники
- Г вологі вічнозелені ліси (сельва)

Відповіді учасників (%)			
А	Б	В	Г
51,9	10,5	26,8	10,7

Драма-феєрія **Лесі Українки** *«Лісова пісня»* розпочинається з прологу – **волинського лісового пейзажу**: *«Старезний, густий, предковичний ліс на Волині. Посеред лісу простора галява з плакучою березою і великим прастарим дубом... Саме озеро – тиховодне, вкрите ряскою та лататтям, але з чистим плесом посередині. Містина вся дика, тасмнича, але не понура – повна ніжної задумливої поліської краси».*

Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю

Кожне із завдань стосувалося поданих у зошиті текстів

Завдання 64

Не змогли пояснити визначення Леся Курбаса «театр – це суспільний парламент» 44,4 % тестованих, хоча матеріал текстів А, Б, В сертифікаційної роботи розлого про це інформує.

Завдання 65

Для третини абітурієнтів (27,4%) непосильним виявилось завдання дібрати заголовки до текстів А, Б, В, хоча такий вид роботи є обов'язковим на уроках читання ще в початковій школі.

Завдання 66

Із завданням на визначення ознак тексту взагалі не впоралися 43,7% тестованих.

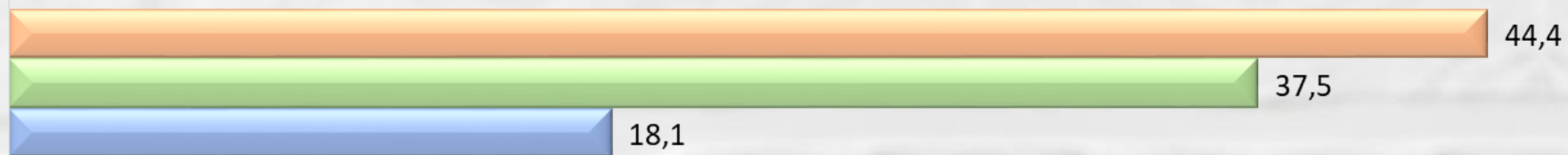
Ознаки текстів

Результати виконання завдань відкритої форми з короткою відповіддю

Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів

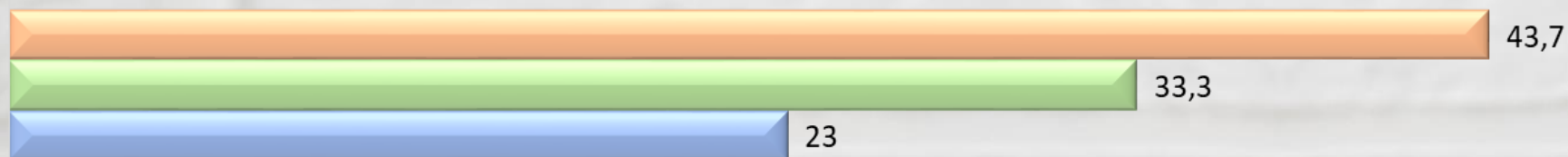
Завдання 64

Завдання 65

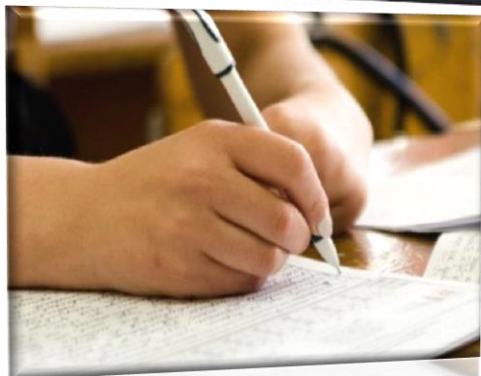

Завдання 66

0 балів 1 бал 2 бали

Загальні висновки щодо результатів виконання
завдання з відкритою відповіддю
(власного висловлення)

**Власне
висловлення**

Оцінювання завдань відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю (власних висловлень) свідчить про слабкий розвиток в учасників ЗНО навичок побудови аргументованого тексту.

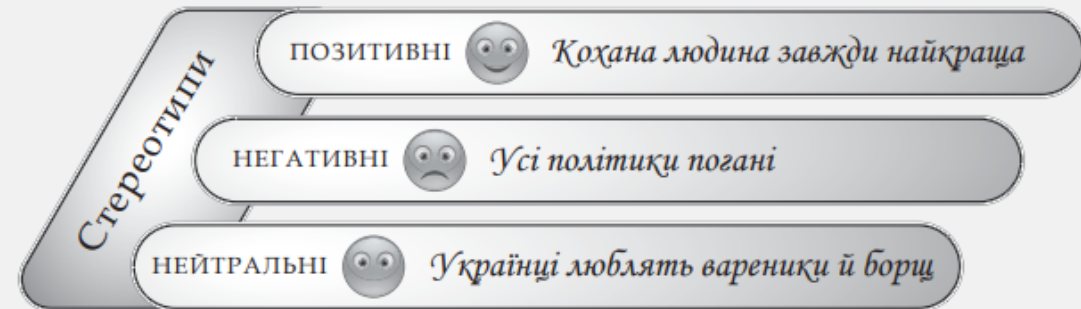
Цьогоріч кількість **бланків Б** з позначкою «*Не відповідає темі*» становила **1 478**, з позначкою «*Робота менше 100 слів*» – **5 905**, а **40 746** тестованих узагалі **не написали** власного висловлення.

Результати виконання завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (власне висловлення)

67. Прочитайте наведений у рамці текст.

Стереотип (у перекладі з грецької – «твердий відбиток») – це стійкий образ чи уявлення про явище, подію, когось окремого чи певну групу осіб.

Стереотипи часто передають з покоління в покоління, просто беручи на віру, а іноді вони є своєрідним фільтром, через який люди сприймають дійсність.

Зважаючи на цю інформацію, надайте розгорнуту письмову відповідь на проблемне питання.

Як стереотипи впливають на життя людини?

Варто зазначити, що цього року, як ніколи, виявлено велику кількість робіт, де спостережено підміну понять (*під стереотипом мають на увазі риси характеру, типи темпераменту тощо*), що свідчить про елементарне нерозуміння учасниками тестування загальновідомих понять.

Нагадаємо, у стимулі до завдання в тестовому зошиті було наведено визначення стереотипу, названо види та наведено приклади їх.

Тож неспроможність учасників тестування уважно прочитати два абзаци важливої інформації свідчить про несформованість навички читання (що зазначено у звіті за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018).

	1	2	3а	3б	4	5	6а	6б
I	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2 3 4	0 1 2 3 4
II								
III								

Відповідь на завдання 67. Тему роботи не записуйте. Пишіть текст у кожному рядку!

Роботу, що не відповідає темі, буде оцінено в 0 балів. Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів.

Людський мозок обожнює спрацювати інформацію, прикладом цього є стереотипи, тобто використовувати стереотипи.

Прикладом цього є стереотипи пов'язані з котами та мишами. З дитинства ми дивились мультсеріали «Том і Джері», тощо, де коти обожнюють полювати на білих гризунів. Не сумнівно, із давніх часів коти допомагали людям боротися із дрібними шкочунками: миші, щури, тощо. Але у наш час людство навчилася протидіяти гризунам, а коти так і залишилися у нашому житті, без обов'язків полювання. Підтвердженням цього є історія з моєю матір'ю, коли до нашого дому потрапив щур, мій кіт спокатку сховався від нього, а потім зрадив з ним як із другом.

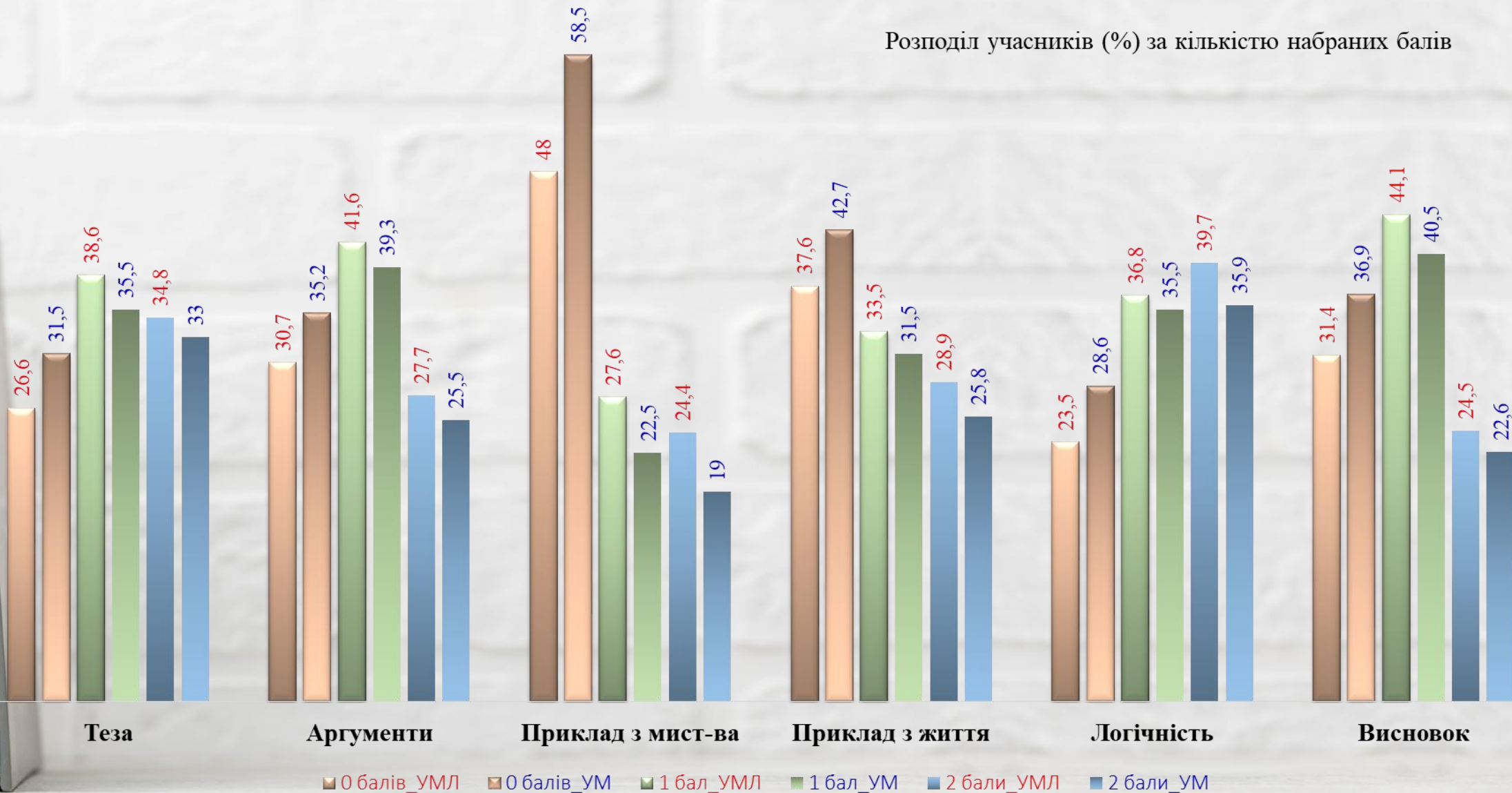
Стереотипи мають як гарний бік, так і зворотний бік: спрощення інформації, так і зворотний бік: негативні предрасудки

**Робота НЕ
відповідає темі**

Результати виконання власного висловлення (зміст)

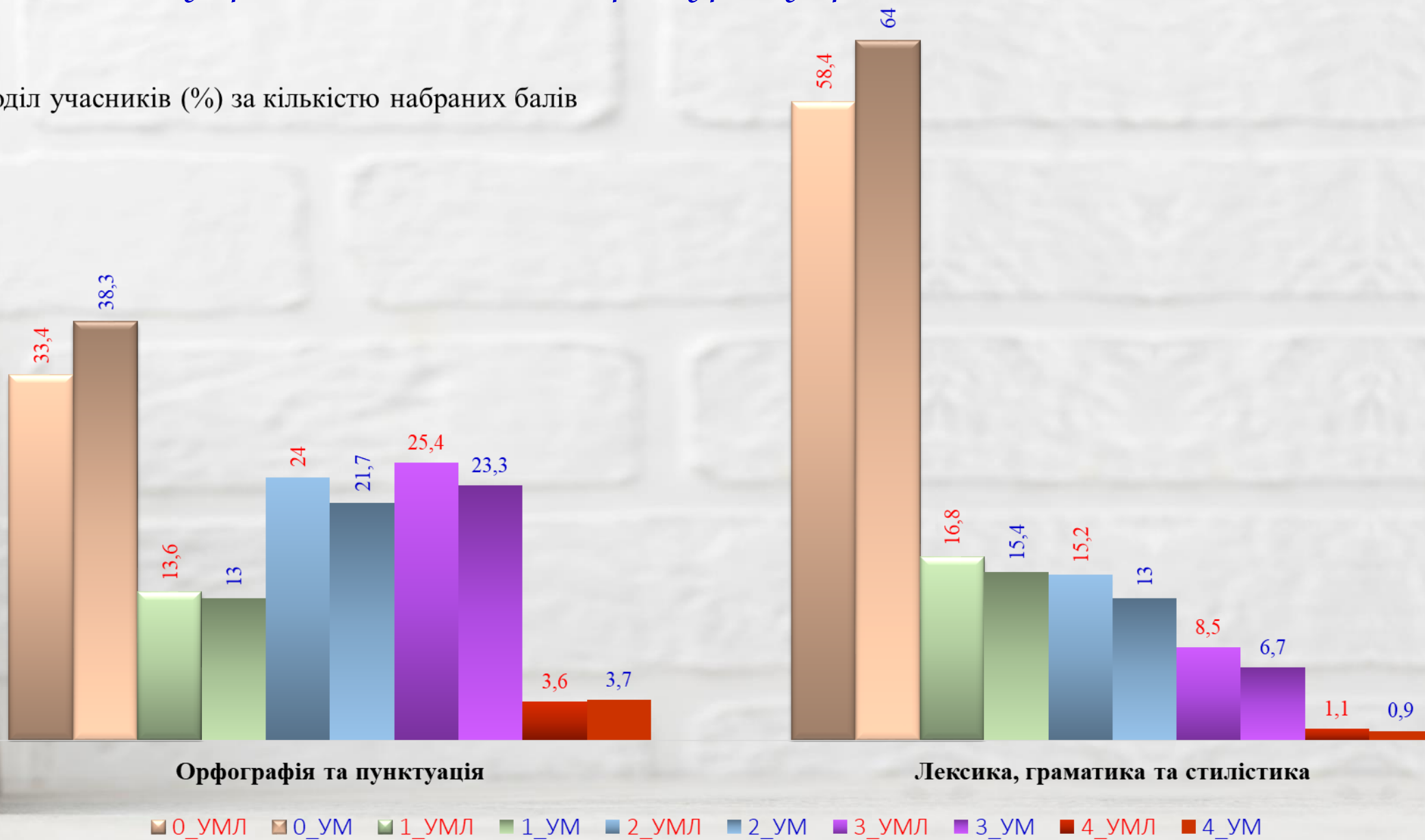
українська мова і література / українська мова

Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів

Результати виконання власного висловлення (мовне оформлення) українська мова і література / українська мова

Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів

Українська мова: завдання з розгорнутою відповіддю

Структура власного висловлення

Критерії оцінювання змісту

Критерій	Змістовий вияв	Бал
1. Теза	<i>Учасник/ця вправно формулює тезу</i>	2
	<i>Учасник/ця не формулює тези вправно</i>	1
	<i>Учасник/ця не формулює тези взагалі або формулює тезу, що не відповідає запропонованій темі</i>	0
2. Аргументи	<i>Учасник/ця наводить принаймні два доречні й переконливі аргументи</i>	2
	<i>Учасник/ця наводить принаймні один доречний аргумент. Аргументи дублюють один одного, у другому аргументі перефразовано зміст першого. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези</i>	1
	<i>Учасник/ця не наводить жодного аргументу, або наведені аргументи не є доречними</i>	0
3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва	<i>Один з аргументів підкріплено принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи іншого виду мистецтва</i>	2
	<i>Немає мотивації наведення прикладу. Приклад не конкретизований через художній образ. У прикладі є фактичні помилки</i>	1
	<i>Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає, або він не є доречним</i>	0

Критерії оцінювання змісту

Критерій	Змістовий вияв	Бал
3б. Приклад, що є історичним фактом або випадком із життя	<i>Учасник/ця наводить принаймні один доречний приклад із власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, що є конкретною, локалізованою в часі та просторі</i>	2
	<i>Немає мотивації наведення такого прикладу, він не конкретизований, у ньому є фактичні помилки</i>	1
	<i>Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не є доречним</i>	0
4. Логічність, послідовність	<i>Висловлення демонструє зосередженість на запропонованій проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу)</i>	2
	<i>У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки</i>	1
	<i>Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає</i>	0
5. Висновок	<i>Висновок відповідає запропонованій темі й органічно пов'язаний із тезою, аргументами й прикладами</i>	2
	<i>Висновок лише частково відповідає тезі або лише частково пов'язаний з аргументами та прикладами</i>	1
	<i>Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у завданні відкритій формі з розгорнутою відповіддю тезі; висновок не пов'язаний із аргументами та прикладами</i>	0

Мовленнєве оформлення

6а. Орфографія, пунктуація		6б. Лексика, граматики, стилістика	
Кількість помилок	Кількість балів	Кількість помилок	Кількість балів
0–1	4	0–1	4
2–6	3	2–4	3
7–11	2	5–7	2
12–16	1	8–10	1
17 і більше	0	11 і більше	0

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ МОВНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Під час оцінювання орфографічної і пунктуаційної нормативності роботи **2 (дві) негрубі** помилки рахують як **1 (одну) грубу**.

До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складних власних назвах;
- у випадках написання разом й окремо прислівників, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках нерозрізнення **не/ні** (не хто інший / ніхто інший ...);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлено інший;
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

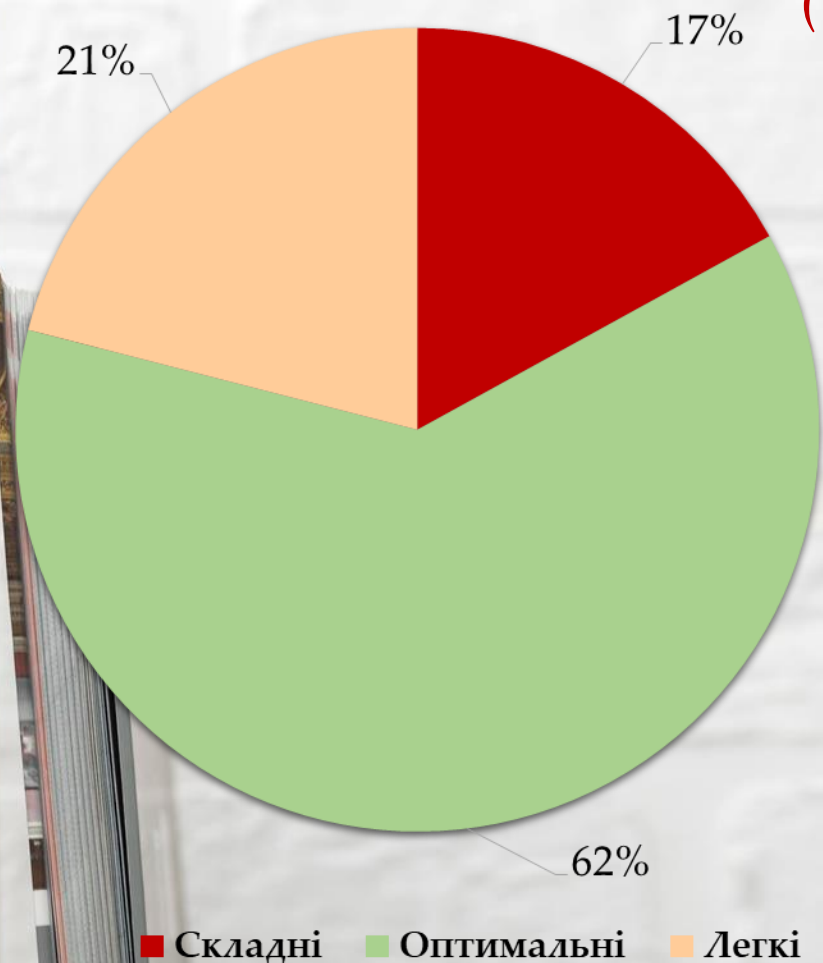
Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки **НЕ ДОДАЮТЬ І НЕ ЗАРАХОВУЮТЬ** як **1 (одну) грубу**.

Систематичне порушення норм милозвучності (**3 (три) і більше** випадків порушення на одне з правил: *у-в, і-й-та*) рахують як **1 (одну) орфографічну помилку**.

- Роботу, що **не відповідає темі** завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю, оцінюють у **0 балів**.
- Роботу, що **написано нерозбірливо**, оцінюють у **0 балів**.
- Роботу відкритої форми з розгорнутою відповіддю **обсягом до 100 слів** оцінюють у **0 балів**.

Максимально можлива сума тестових балів за власне висловлення – 20.

Психометричні характеристики завдань тесту (українська література)

Аналіз виконання завдань ЗНО з української літератури засвідчив, що значна частина тестованих знає не всі тексти програмових літературних творів, не завжди може їх проаналізувати належним чином

*Розподіл тестових завдань ЗНО-2021 з української літератури за складністю
24 питання, 36 тестових балів*

Психометричні характеристики завдань тесту (українська література)

10. Твір «Блакитна Панна» є зразком

- А класицизму
- Б неоромантизму
- В символізму
- Г експресіонізму
- Д постмодернізму

11. «Світи щодня лампаду / Кіпріді добрій», – радить незнайомцеві лірична героїня твору

- А Лесі Українки
- Б Олександра Олеся
- В Павла Тичини
- Г Максима Рильського
- Д Ліни Костенко

14. *Як я малим збирався навесні
Піти у світ незваними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними нитками, –*

згадує ліричний герой поезії

- А Василя Стуса
- Б Андрія Малишка
- В Василя Голобородька
- Г Дмитра Павличка
- Д Василя Симоненка

З-поміж складних були завдання 10, 11, 14, 24:

визначити літературний стиль поезії М. Вороного «Блакитна Панна» (символізм) було запропоновано в завданні 10, із чим упоралися **33,3 %** тестованих;

у завданні 11 лише **34,8 %** тестованих зрозуміли, що слова з уривку сонета «У теплі дні збирання винограду...» належать ліричній героїні поезії М. Рильського;

у завданні 14 за рядками поезії «Два кольори» лише **37,5 %** учасників тестування визначили правильно автора твору Дмитра Павличка;

завдання 24 передбачало поєднання епізодів того самого твору («Мартин Боруля», «Наталка Полтавка», «Кайдашева сім'я», «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»), із чим успішно впоралися **24,6 %** абітурієнтів.

І це переконливо засвідчує, що більшість тестованих не читає текстів у повному обсязі, а використовує критично-аналітичні матеріали до творів і короткий виклад змісту їх.

24. Поєднайте епізоди того самого твору.

Епізод твору

- 1 парубок розповідає про перегляд комедії в театрі
- 2 невістка виколює око свекрусі деркачем
- 3 хлопці з дідом пасуть сільську отару
- 4 дівчина відмовляється від шлюбу з колезьким реєстратором

Епізод твору

- А мати повідомляє про злочин сина у волость
- Б селянин планує розводити собак та їздити на полювання
- В удова переконує доньку одружитися із заможним паном
- Г парубок рятує дівчину від ведмедиці під час полювання
- Д десяцький наказує селянам розкопати горб на горі

Психометричні характеристики завдань тесту (українська література)

Проаналізуйте твір і виконайте завдання 16–20 до нього.

Колекціонер кольорових олівців

*Життя було сіре як передзимові краєвиди
а кольори які йому доводилось бачити
були такі тьмяні
що в них не вірилося*

*А райдуга з'являлася дуже рідко –
двічі-тричі за все життя –
і про неї він тільки й знав
що зі старих книжок та від матері*

*На всю зарплатню яку він отримував
за роботу в якійсь установі
купував олівці
дешевші й дорожчі
по шість олівців у коробці
і по двадцять чотири*

*Ховав їх у шафи і під ліжко
а коли заглядав туди
то несподівано знаходив райдугу*

Василь Голобородько

16. порушену в поезії проблему найкраще розкрито у вислові

- А Добрий приклад кращий за сто слів.
- Б Мораль чиста краща за всяке намисто.
- В Хто матір забуває, того Бог карає.
- Г У праці – краса людини.
- Д Хочеш дива – допоможи собі сам.

17. Цей твір є

- А верлібром
- Б думою
- В баладою
- Г посланням
- Д сонетом

Цього року, як і минулого, запропоновано **кластерне завдання**, під час виконання якого учасники тестування читають **незнайомий текст** (вірш Василя Голобородька «Колекціонер кольорових олівців») й аналізують, відповідаючи на **питання 16–20**.

Для більшості абітурієнтів **оптимальними** виявилися завдання **17 і 20** (47,1 % і 46,3 %), **легкими** ж – **16, 18, 19**.

18. Ключові образи, що передають ідею твору, наведено в рядку

- А якась установа, зарплатня, олівці
- Б сіре життя, олівці, райдуга
- В тьмяні кольори, краєвиди, робота
- Г старі книжки, шафа, мати
- Д краєвиди, ліжко, райдуга

19. Порівняння є в рядку

- А *А райдуга з'являлася дуже рідко*
- Б *Ховав їх у шафи і під ліжко*
- В *то несподівано знаходив райдугу*
- Г *по шість олівців у коробці*
- Д *Життя було сіре як передзимові краєвиди*

20. Автор цього вірша також написав поезію

- А «Два кольори»
- Б «Наша мова»
- В «Уривок з поеми»
- Г «Любіть Україну!»
- Д «Балада про соняшник»

Психометричні характеристики завдань тесту (українська література)

9. Прочитайте текст, у якому пропущено окремі фрагменти інформації.

«Сюжет _____ взято з часів _____. Соціальні антагонізми, що виявилися відразу по смерті Богдана Хмельницького, служать тлом для історії двох закоханих героїв – _____».

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А «Кайдашевої сім'ї»; пореформених; Лавріна Кайдаша та Мелашки Балаш
- Б «Чорної ради»; Руїни; Петра Шраменка та Лесі Череванівни
- В «Мини Мазайла»; українізації; Мокія Мазайла та Улі Розсохи
- Г «Марусі Чурай»; Національно-визвольної війни; Марусі Чурай та Гриця Бобренка
- Д «Захара Беркута»; Карпатської Русі; Максима Беркута та Мирослави Вовк

Схвальну оцінку від учителів, науковців, експертів отримало **завдання 9**, у якому треба було **вставити окремі фрагменти інформації** в запропонований аналітичний **мінітекст** про роман «Чорна рада».

Завдання перевіряло не лише знання з літератури, а й розуміння історичних процесів тієї доби.

Завдання з пропусками не є новим у сертифікаційній роботі, але в частині «Українська література» з'явилося **вперше у 2020 році**.

2020 рік

Завдання 42 вимагало уважного прочитання умови, аналізу наведеного уривку, демонстрації знань з теорії літератури, роботи з оціночними судженнями автора (В. Стуса) й об'єднання всіх складників у єдину картину для надання правильної відповіді.

42. Прочитайте фрагмент листа Василя Стуса, у якому пропущено окремі слова.

«А смисл ... – такий, як Ти й пишеш. Бо ... – це мрія, це коротке сонце в сірому житті, це свято, Великдень душі. А ... – це сірі будні, це сало з часником, це повна макітра вареників і жодної зірки над головою. Одне слово, ... – це трагедія журавля в небі і гопак свиней на оборі».

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А «Енеїди»; Лавинія; Дідона; поема
- Б «Тигроловів»; Фійона; Наталка; роман
- В «Лісової пісні»; Мавка; Килина; драма-феєрія
- Г «Міста»; Надійка; Зоська; роман
- Д «Тіней забутих предків»; Палагна; Марічка; повість

Відповіді учасників (%)

А	Б	В	Г	Д
13,2	9,2	54,0	15,0	7,9

ЗНО/ДПА

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ
УЧАСНИКУ ЗОВНІШНЬОГО
ОЦІНЮВАННЯ
КЕРІВНИКАМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
ЗВІТИ / ДАНІ
ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ

ОСНОВНЕ ПРО ЗНО

ПІДГОТОВКА ДО ЗНО

РЕЄСТРАЦІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ЗНО

АПЕЛЯЦІЇ

**ОКРЕМИМ КАТЕГОРІЯМ
УЧАСНИКІВ**

ЗНО / ДПА

У цьому розділі розміщено інформацію щодо проведення державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання, про організацію та проведення зовнішнього незалежного оцінювання, нормативні документи, які регулюють його проведення.

У рубриці «Учасники ЗНО» подано актуальну інформацію про проведення тестування у поточному році, матеріали для підготовки до ЗНО, сервіси для реєстрації, внесення змін до персональних даних тощо.

Також важливою інформацією для учасників є порядок подачі апеляційних заяв, їх види, терміни подання та розгляду в Українському або регіональних центрах оцінювання якості освіти.

ІНФОРМАЦІЙНА СТОРІНКА

ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ

СТАН ОПРАЦЮВАННЯ
ДОКУМЕНТІВ

ВНЕСТИ ЗМІНИ

ЛОГІН

ПАРОЛЬ

Де отримати логін та пароль?

ВХІД

*Дані про виконання завдань ЗНО
учнями / студентами закладу*

Комунальний заклад "Загальноосвітня школа I-III ступенів №18 Вінницької міської ради"

Інформація
до відома

Інформація
про заклад

ЗНО - 2021

Українська мова і література

Українська мова

Історія України

Математика

Математика (завдання рівня стандарту)

Фізика

Хімія

Біологія

Географія

Англійська мова

Французька мова

Німецька мова

Іспанська мова

ЗНО - 2020

Українська мова і література

Історія України

Математика

Фізика

Хімія

Оберіть предмет для аналізу:

Українська мова і література

Успішність
проходження ЗНО

Нижче розміщено таблицю «Діагностика знань учнів за результатами зовнішнього незалежного оцінювання» (основна сесія) випускниками с

Для кожного з завдань сертифікації наведено тестових балів, що могли отримати учні за виконання цього завдання учнями

Пропонуємо ознайомитися з результатами виконання цього завдання учнями за результатами зовнішнього незалежного оцінювання

Нехай зовнішнє незалежне оцінювання учні за правильно виконане завдання учень отримав 0 балів, шість – 80 балів, тоді середній бал учнів = 62,5%

Інформація до відома	Інформація про заклад	ЗНО - 2021	ЗНО - 2020
		Українська мова і література	Українська мова і література
		Українська мова	Українська мова і література
		Історія України	Історія України
		Математика	Математика
		Математика (завдання рівня стандарту)	Математика
		Фізика	Фізика
		Хімія	Хімія
		Біологія	
		Географія	
		Англійська мова	
		Французька мова	
		Німецька мова	
		Іспанська мова	
		Українська мова і література	

зовнішнього незалежного оцінювання», у якій відображено результати виконання завдань з певного навчального предмета

часу (закладу) балів від максимально можливої кількості балів за виконання цього предмета.

виконання, максимальна кількість балів за виконання якого – 4 (за виконання завдання)

20 учнів класу. Максимальна сума балів, яку можуть отримати учні за виконання завдання частково. За результатами оцінювання виявилось, що один учень отримав 0 балів, шість – 80 балів, тоді середній бал учнів становить 0·1+1·6+2·2+3·4+4·7=50. Тоді 50/80·100%

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ 2021

УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

УКРАЇНЬСЬКА МОВА

Ознайомитись із завданнями сертифікаційної роботи

Номер завдання*	Назва класу / Кількість учнів**		Загалом по закладу	м.Вінниця, Вінницька область	Вінницька область	Україна
	11-А	11-Б				
	8	6				
			14	693	1950	60947
1	100.0%	83.3%	92.9%	80.1%	74.6%	75.0%
2	75.0%	100.0%	85.7%	63.5%	55.6%	44.3%
3	100.0%	100.0%	100.0%	89.6%	84.1%	84.2%
4	50.0%	16.7%	35.7%	33.8%	26.9%	28.1%
5	50.0%	83.3%	64.3%	68.5%	59.6%	63.9%
			50.0%	42.9%	34.7%	36.6%
			35.7%	39.5%	34.1%	33.2%
			92.9%	66.2%	58.3%	57.3%
			35.7%	46.5%	41.5%	41.5%
10	100.0%	83.3%	92.9%	87.0%	85.8%	84.7%
11	100.0%	83.3%	92.9%	87.0%	81.0%	81.9%
12	100.0%	100.0%	100.0%	93.5%	92.2%	92.7%
13	75.0%	83.3%	78.6%	79.8%	73.2%	75.8%
14	75.0%	66.7%	71.4%	69.4%	73.6%	74.9%
15	75.0%	66.7%	71.4%	83.5%	76.9%	78.7%

4. М'який знак треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А кан..йон, учител..ський, камін..чик
- Б жен..шеневий, одягаєт..ся, чотир..ма
- В повін..чати, слиз..кий, малесен..кий
- Г жмен..ці, порт..ерний, виріз..блений

ЗНО-2022

Українська мова і література

КОМПЛЕКСНА ПІДГОТОВКА

- ◆ Базовий матеріал з мови в зручних схемах і таблицях
- ◆ Стислий виклад тем з літератури
- ◆ Тести за темами програми ЗНО з відповідями
- ◆ Тести у форматі ЗНО з відповідями
- ◆ Інтерактивні тренувальні тести: легко, швидко, якісно

Завантажуй
інтерактивні
тренувальні тести
www.geneza.ua

ЗНО-2022 на 200 балів

Тестування

*з української мови і літератури:
як досягти максимального ефекту
в підготовці учнів до ЗНО-2022*

Як структуровано наш посібник з української мови

- ▶ Лексикологія та фразеологія
- ▶ Фонетика. Орфоепія. Графіка. Орфографія.
- ▶ Словотвір.
- ▶ Морфологія.
- ▶ Синтаксис. Пунктуація.
- ▶ Стилїстика та розвиток мовлення
- ▶ Тести
- ▶ Онлайнові додатки

- ▶ Словники, таблиці та схеми

ТЕОРІЯ +

ПРАКТИКА +

ТЯГЛІСТЬ +

МЕТОДИЧНІСТЬ +

ЕНЦИКЛОПЕДИЧНІСТЬ +

Піктограма до піктограми - знань кілограми

Багатозначність слова, тобто використовують усі мовці, зокладно основою для творення таких х

- епітет (прикметник у переносн
- метафора (перенесення дій, о свобода слова;
- персоніфік
- метонімія | читати т

хвалити когось

- * співати дифірамби
- * гладити по голові
- * кадити фіміам
- * підкидати ляща
- * співати хвалу
- * підносити до небес

іх значень у конт
значення слів с
за інший за подіб

«відчуття»

відчуття часу,
відчуття болю

«почуття»

почуття обов'язку,
почуття гумору

ска

наступним чином
вірна відповідь
вибачити його

→
→
→

таким чином
правильна відповідь
вибачити йому

Мнемонічні техніки: велика буква

Група власних імен чи назв	Приклади, зауваги й в
Пишемо з великої букви (незалежно від кількості слів у складі імені чи	
власні імена людей, назви божеств, міфологічних істот, дійових осіб (у творах), клички тварин	<i>Іван Якович Франко; Ярослав М Христос, Пречиста Діва, Аллах горошко; Зірка (корова); а також ужиті для позитивної характеристики народжуються ще Шевченки</i>

АЛЕ з малої:

- імена людей, міфологічних осіб, що стали загальними або вжиті в негативному значенні, *геркулеси; дрібний наполеон, свавільні калігули;*
- родові назви міфологічних істот: *русалка, фея, ангел, бог* (у загальному значенні);
- назви героїв творів, що стали загальними: *баба-яга, дід-мороз;*
- назви людей за національністю, місцем проживання: *українець, іванофранківець*

присвійні прикметники, утворені від власних назв

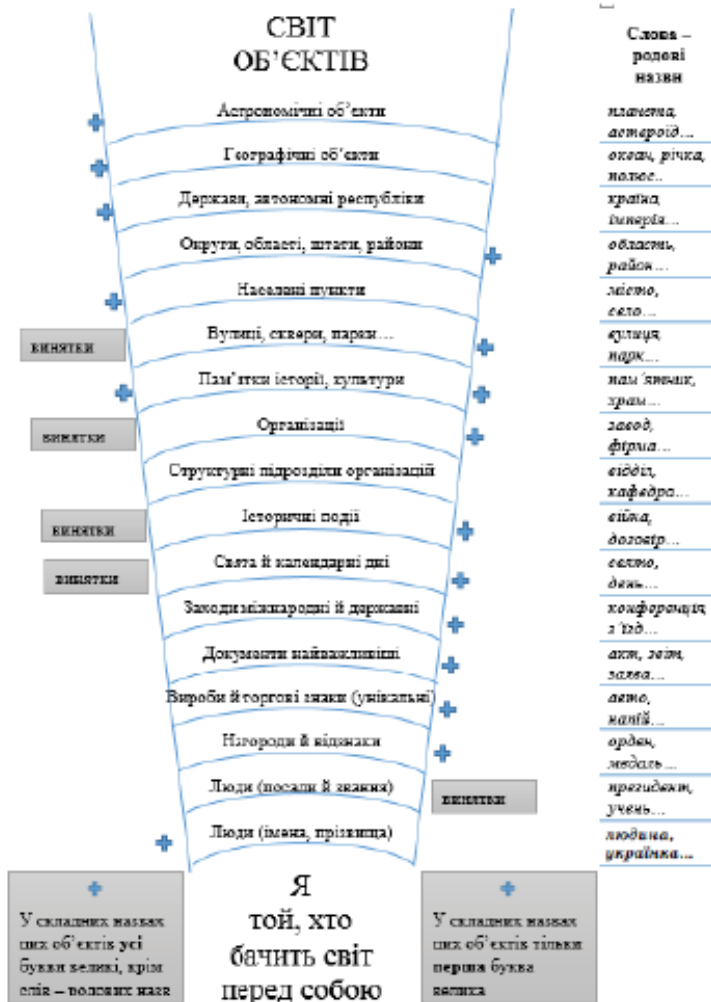
Андрієві (книжки), Шевченкові (чин (планшет))

АЛЕ з малої у складі фразеологізмів і термінів: *авгієві стайні, піфагорова теорема*

відносні прикметники, утворені від власних назв за допомогою -ськ-, якщо вони у складі назви означеного

Нобелівська премія («імені»), Ш читання («пам'яті»), Шевченків (царя адміністративної одиниці)

Для згадування основних правил уживання великої букви можна скористатися наведеною схемою. Завдяки позначкам зліва та справа (+) вона уявляє певні загальні тенденції: усі слова (крім родових) пишемо з великої букви, якщо це назви далеких, значущих, унікальних (одиночних) об'єктів, натомість лише перше слово з великої букви або й взагалі всі слова з малої – якщо це близькі, певною мірою типові об'єкти. Ну і, звісно, не забуваємо про винятки!

Типові завдання ЗНО до тексту

1. Основну думку тексту сформульовано / висловлено в рядку
2. Основною думкою тексту є / Основна думка тексту –
3. Правильно сформульовано основну думку тексту у фрагменті анотації
4. Загальну ідею тексту найкраще окреслює прислів'я
5. Головну ідею тексту найповніше розкрито в реченні
6. Найточніше основну думку тексту передає *вислів / народний вислів / афоризм / прислів'я / фразеологізм*
7. Редактор вирішив після назви вставити фразу з тексту, яка б передала основну думку. Для цього він обрав фразу
8. Найбільш значущим питанням, відповідь на яке намагаються дати автори обох текстів, є питання
9. Центральним питанням, відповідь на яке автори обох текстів шукають, є
10. Найбільш точно окреслює взаємозв'язок текстів А й Б твердження в рядку
11. З огляду на зміст обох текстів можна стверджувати, що їхні автори НЕ погодилися б із твердженням
12. Автори обох текстів, імовірно, погодилися б з усіма поданими нижче твердженнями, ОКРІМ
13. Відповідно до інформації з текстів А та Б є високий ступінь імовірності того, що автори цих текстів погодилися б з усіма наведеними нижче твердженнями, ОКРІМ
14. Автори тексту А, імовірно, не погодилися б із позицією автора тексту Б, окресленою в рядку
15. Автори текстів, найімовірніше, не погодилися б між собою в питанні того, що

1. Щоб правильно визначити основну думку, варто спробувати узагальнити текст сформульованими, що починаються так: *автор доводить, що... / утверджує думку, що... / підносить... / возсє личує... / засуджує... / спростовує... тощо.*
2. Зазвичай основну думку автор особливо виразно або на початку тексту, або в кінці. Допомогти визначити основну думку може також заголовок тексту (якщо він не відображає теми).

Ключові слова

Ключові (опорні) слова – це слова або словосполучення, які є визначальними для розкриття суті абзацу (мікротеми) або тексту (теми). Для правильного визначення ключових слів важливо враховувати назву тексту, логіку розгорнення теми (послідовність мікротем). Ключові слова повинні давати змогу побачити як відмінність, так і спільність різних текстів.

Типові завдання ЗНО до тексту

1. Опорними / ключовими словами тексту є всі, ОКРІМ
2. Опорними словами тексту можна вважати всі, ОКРІМ
3. Правильно визначено опорні слова в рядку
4. Ключовими словами тексту є всі, ОКРІМ
5. Щоб знайти цей текст у пошуковій системі в інтернеті, найкраще задати такі слова-теги
6. Щоб знайти текст подібного змісту в інтернеті, доцільно вказати як опорні слова
7. В анотації до цього тексту варто як ключові вказати такі слова
8. Спільні для обох / всіх текстів ключові слова вказано в рядку
9. Спільними для текстів значущими концептами (опорними поняттями / ключовими словами) є всі, ОКРІМ

Розуміння сутності ключових слів допоможе тобі не тільки краще розуміти чужі тексти, а й писати власні, зокрема власне висловлення. Адже цілком зрозуміло, що якщо темою власного висловлення є *«Як стереотипи впливають на життя людини?»*, то ключовими словами для нього мають бути такі: *стереотип* (і його синоніми), *життя людини* (і синоніми), а також слова, що відповідають на питання *як? (негативно, позитивно, сильно, слабо)*. Тримайчи в пам'яті ці слова, можна не боятися, що твій текст буде «не за темою».

Узагальнення щодо тексту

З викладеного вище зрозуміло, що текст є складним утворенням, яке можна «досліджувати» з різних оглядів. Саме тому в тесті ЗНО з української мови до тексту / текстів пропонують завдання, що стосуються багатьох аспектів. Тож далі пропонуємо три тематично пов'язані тексти без тестових завдань до них. Опрацюй їх всебічно спочатку як окремі тексти, а потім як «множинний текст», використовуючи наведені в розділі таблиці з умовами завдань. Проводячи роботу із цими текстами, апробуй прийоми *«інсерту», маркування, візуалізації, денотатив-*

ТЕКСТ 3:

художній – для отримання задоволення

Степан хутко ... звернув праворуч, розпитуючи вряди-годи дороги в перехожих. Проходячи повз книгарню, він спинився коло вітрини й почав розглядати книжки. Вони були рідні йому ще змалку. Ще не зміюючи читати, зовсім хлоп'ям, він гортав єдину книгу, що прикрашала божницю дядькової хати, — якийсь столітній журнал з безконечними портретами царя, архимандритів та генералів. І якраз не малюнки, а низки чорних рівненьких знаків вбирали його очі. Він навіть не пам'ятав, як вивчився читати. Якось випадково. І потім з насолодою вимовляв слова, аж ніяк не розуміючи їхнього змісту.

Коло вітрини він стояв довго, читаючи одну за одною назви книжок та видавництва і дати років. Про деякі він думав, що вони будуть потрібні йому в інституті. Але чудне враження справляла на нього ця маса томів, що серед них він побачив тільки одну читану книжку. В них немов зосередилося все те чуже, що мимоволі лякало його, всі небезпеки, що він мусив побороти в місті. Наперекір розумові й усім попереднім розрахункам, безнадійні думки, спочатку ніби питання, почали опановувати хлопця. Ну, навіщо було сюди забиватись? Що буде далі, як він житиме? Він пропаде, він старцем вертатиме додому. Чом було не їхати до свого окружного міста на педкурси? До чого ці хлоп'ячі вигадки з інститутом і Києвом? І хлопець стояв коло невеличкої подільської книгарні, що здавалася йому сліпучою, немов вагаючись, чи не вертати на пристань (Валер'ян Підмогильний. Уривок з роману «Місто»).

Власне висловлення

Одним із найскладніших, але й найцінніших завдань у тесті ЗНО з української мови є завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю у вигляді цілісного зв'язного тексту – **власного висловлення**.

Складним це завдання є тому, що, виконуючи його, ти маєш, з одного боку, чітко дотримуватися визначених правил, а з іншого – проявити себе як творча особистість зі своїм, унікальним, поглядом на певну тему / проблему. А цінним воно є не тільки тому, що за нього можна набрати аж 20 балів, а тому, що саме тут ти маєш можливість щонайкраще показати себе як мовець і як автор.

Створений тобою текст (власне висловлення) здебільшого має характеризуватися такими ознаками:

- за видом мовлення: монологічний (але водночас це ніби уявний діалог з тими, хто дотримується іншого погляду на певну тему / проблему);
- за типом мовлення: роздум-доведення з елементами розповіді й опису;
- за стилем: публіцистичний з елементами наукового або розмовного;
- за жанром: стаття / допис / міркування;
- за метою читання: інформаційний;
- за специфікою організації інформації: цілісний;
- за структурою: чітко структурований відповідно до умови завдання;
- за змістом: на визначену тему.

І от якось, укладаючи план своєї найближчої лекції, він [Степан] почав проглядати «Fata morgana», вибираючи уривок до пророблення з слухачами. З педагогічною неухважністю перегортаючи сторінки, хлопець непомітно зацікавився й почав пильніше спинятися на окремих рядках. Сумовита гармонія образів вабила його, слова, спалахнувши від зрозуміння, розгортали йому безмежну перспективу в таємниці своїх столучень. І зненацька зайнялися безліччю воружих світляків, що сунули без краю ліворуч, гаснучи на білих берегах. Він сидів, прикутий до фосфоричних сторінок, яких тонке проміння випалювало йому в схилених грудях болісний слід.

Ніколи ще не читав він так жадібно й не дізнавав такого глибокого з читаним злиття. В книжці, для нього не новій, він знайшов нове, п'яне зачарування величчю творчості, могутністю її різця й гуциною стопленої з її пориву фарби. Повіки його тремтіли, й пальці воружились на столі. А кінчиши, муку відчув, муку спраглого, що, напившись, тільки роз'ятрив жазу, і важка споруда твору, що складалась перед очима його по цезлині, враз на нього ніби обвалилась. Похиливши голову на руки, він слухав луну рядків, що тихла, завмираючи, як далекий спів. І зойдти, з тієї даліни, з порожнечі, що з тиші створилась, війнує на нього мертвоуший холод.

– Ніколи, ніколи я такого не напишу, – шепотів він (Валер'ян Підмогильний. Уривок з роману «Місто»).

Побудуй споруду власного висловлення, вірячи у власні сили!!!

Частина I. Українська література

Структура довідника відповідає логіці історико-хронологічного курсу літератури.

23 розділи
(відповідно
до Програми
ЗНО)

Кошіль
теоретико-
літературних
понять

Українська література

Контрольні
тести до
кожної теми

Тести у
форматі ЗНО
(2 варіанти)

ЗМІСТ

Шановні випускники й випускниці!

ЧАСТИНА I. УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА

РОЗДІЛ 1. УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ 1

Тема 1. Фольклор. Народна лірика (календарно-обрядові, суспільно-побутові та родинно-побутові пісні)..... 1

Тема 2. Пісні Марусі Чурай («Ви засвіт встали козаченні»)..... 1

Тема 3. Народний ліро-епос («Ой, «Ой летіла стріла», «Ду»)..... 1

РОЗДІЛ 2. ДАВНЯ УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1

Тема 1. «Повість минулих літ» (про помсту Ольги драв)..... 1

Тема 2. «Слово про похід Ігорів»)..... 1

Тема 3. Григорій Сковорода («Д»)..... 1

Тема 4. «Бджола та шершень»)..... 1

Розділ 3. ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ 1

(«Енеїда», «Наталка П»)..... 1

Розділ 4. ТАРАС ШЕВЧЕНКО 1

(«Катерина», «Кавказ»)..... 1

Розділ 5. ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ 1

(«Чорна рада»)..... 1

Розділ 6. ІВАН НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ 1

(«Кайдашева сім'я»)..... 1

Розділ 7. ПАНАС МИРНИЙ 1

(«Хіба ревуть воли, як»)..... 1

Розділ 8. ІВАН КАРПЕНКО-КАРП 1

(«Мартин Боруля»)..... 1

Розділ 9. ІВАН ФРАНКО 1

(«Чого являється мені»)..... 1

Розділ 10. МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ 1

(«Тіні забутих предків»)..... 1

Розділ 11. НОВЕЛІСТИКА КІНЦЯ ХІХ - ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ 1

Тема 1. Модернізм та його основні ознаки..... 1

Тема 2. Михайло Коцюбинський..... 1

Тема 3. Василь Стефаник («Камінь»)..... 1

Тема 4. Ольга Кобилянська («Варварка»)..... 1

Розділ 12. ЛЕСЯ УКРАЇНКА 1

(«Contra spem spero»)..... 1

Розділ 13. ПОЕЗІЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 1

Тема 1. Засоби художньої виразності..... 1

Тема 2. Микола Вороной («Блаженні»)..... 1

Тема 3. Олександр Олесь («Чарівник»)..... 1

Тема 4. Павло Тичина («Ви знаєте»)..... 1

Тема 5. Максим Рильський («У»)..... 1

Тема 6. Богдан-Ігор Антонич («Різдво»)..... 87

Тема 7. Володимир Сосюра («Любіть Україну!»)..... 88

Розділ 14. ВАЛЕР'ЯН ПІДМОГИЛЬНИЙ («Місто») 91

Розділ 15. ЮРІЙ ЯНОВСЬКИЙ («Майстер корабля») 99

Розділ 16. ОСТАП ВИШНЯ («Моя автобіографія», «Сом») 104

Розділ 17. МИКОЛА КУЛІШ («Мина Мазайло») 108

Розділ 18. ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО («Зачарована Десна») 112

Розділ 19. ПОЕЗІЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 118

Тема 1. Андрій Малишко («Пісня про рушник»)..... 118

Тема 2. Василь Симоненко («Ти знаєш, що ти – людина?», «Задивляюся у твої зіниці...», «Лебеді материнства»)..... 118

Тема 3. Василь Голобородько («Наша мова»)..... 121

Тема 4. Василь Стус («Господи, гніву пречистого...»)..... 122

Тема 5. Іван Драч («Балада про соняшник»)..... 122

Тема 6. Дмитро Павличко («Два кольори»)..... 123

Розділ 20. НОВЕЛІСТИКА ХХ СТОЛІТТЯ 126

Тема 1. Микола Хвильовий («Я (Романтика)»)..... 126

Тема 2. Олесь Гончар («Модри Камінь»)..... 128

Тема 3. Григор Тютюнник («Три зозулі з поклоном»)..... 129

Розділ 21. ЛІНА КОСТЕНКО 134

(«Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай»)..... 134

Розділ 22. ТВОРИ УКРАЇНЬСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ-ЕМІГРАНТІВ 141

Тема 1. Іван Багряний («Тигрлови»)..... 141

Тема 2. Євген Маланюк («Уривок з поеми»)..... 141

Розділ 23. СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС 141

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ 141

ЧАСТИНА 2. УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА 141

Розділ 1. ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ 141

Тема 1. Лексика й лексичні норми..... 141

Тема 2. Фразеологія. Фразеологічна помилка..... 141

Розділ 2. ФОНЕТИКА. ОРФОЕПІЯ. ГРАФІКА 141

Тема 1. Звук і буква..... 141

Тема 2. Склад. Наголос..... 141

Тема 3. Чергування голосних звуків та їх відомості на письмі. Милозвучність..... 141

Тема 4. Чергування приголосних. Зміни приголосних при формо- та словотворенні. Спрощення для вимови груп приголосних..... 141

Тема 5. Подвоєння букв у словах..... 141

Тема 6. Уживання апострофа. Уживання м'якої розрізнення *ьо* та *йо*..... 141

Тема 7. Правопис слів іншомовного походження..... 141

Тема 8. Уживання великої букви..... 141

Розділ 3. МОРФЕМІКА (БУДОВА СЛОВА). СЛОВОТВОРЕННЯ 141

Тема 1. Будова слова. Способи словотвору..... 141

Тема 2. Правопис префіксів і суфіксів..... 141

Правопис *не* з різними частинами мови..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 141

..... 14

Частина І. Українська література

Опрацьовуючи тему з української літератури, учасник може прочитати *характеристику* певного твору, розглянути *сюжет і мотиви*, переглянути інформацію про *персонажів* або *ліричних героїв*.

Іван Котляревський

Зачинатель нової української літератури
Основоположник української літературної мови
Коперник українського слова

«Енеїда»

1798 рік (видано перші 4 частини «Енеїди») - початок нової української літератури.

«Енеїда» - перший твір нової української літератури

Іван Котляревський переробив поему стародавнього римського поета Вергілія «Енеїда» на український лад

Тема поеми: мандри Енея від Трої до Латинської землі (мандри запорожців у пошуках)

Ідея: уславлення козаччини, історичного минулого українського народу, утвердження на самосвідомості українців та їх волелюбних прагнень, що стало поштовком для розв'язання української літератури на народній основі.

Жанр: *бурлеско-травестійна поема*.

Головні герої поеми

Олімпійські боги:

Зевс (Зевес або Юпітер) – верховний бог, бог блискавки й грому.

Юнона (Гера) – дружина Зевса.

Венера (Афродита) – богиня кохання, побічна дочка Зевса, мати Енея.

Еол – бог вітрів, брат Зевса.

Нептун – бог моря, брат Зевса.

Вулкан – бог вогню, покровитель ковалів, чоловік Венери.

Меркурій – бог-вістун, покровитель мандрівників.

Іван Драч

український поет, перекладач, кіносценарист, драматург, державний і громадський діяч

Іван Драч – борець за незалежність України у ХХ сторіччі. Член КПРС (1959-1990). Перший голова Народного Руху України (1989). Народний депутат України 3-го скликання. Герой України (2006).

«Балада про соняшник»

Рід літератури: ліро-епос.

Жанр: балада (модерна).

Вид лірики: філософська.

Тема: народження людини-митця.

Ідея: поет повинен прагнути високості в поезії, укорінюючись при цьому в рідному ґрунті, у національній творчості; тільки той творець може відкрити сонце поезії, хто, поглянувши на сонце, навки ним захоплюється.

Художньо-стильові особливості: вільний вірш, верлібр.

Іван Драч назвав свій твір про соняшник баладою, але балада, зокрема фольклорна, – вид ліро-епічної поезії фантастичного, історико-героїчного або соціально-побутового характеру з драматичним сюжетом. Отже, «Балада про соняшник» не вкладалася в загальноприйнятому розумінні в рамки цього жанру, маючи ознаки то притчі, то медитації, то невеликої поеми.

Художні особливості:

- ✓ **Епітети:** «тіло шорстке і зелене», «красиве засмагле сонце», «золоті переливи», «червона сорочка», «золоте німе захоплення», «сонце оранжеве»
- ✓ **Розгорнута метафора (перевтілення, метаморфоза):** «В соняшника були руки і ноги, / Було тіло, шорстке і зелене. / Він бігав наввипередки з вітром, / Він вилізав на грушу, / І рвав у пазуху *єнїдці*, / І кутався коло млина, і лежав у піску, / І стріляв горобців з рогатки»
- ✓ **Риторичне звертання:** «Поезіє, сонце моє оранжеве», «дайте покататись, дячку!»
- ✓ **Риторичне запитання:** «Дядьку, хіба вам шкода?»

Степан Радченко

Він був високий, тілом міцно
і смуглий на обличчі.
Які волосинки, неголені вже
надавали йому неохайного
вде брови мав густі, очі великі,
широке, губи чутливі.
Посія він одкидав назад, як багато
жуків і дехто тепер з поетів».

двадцять п'ять років він був
ім-приймаком, потім просто
дазі повстанцем і наприкінці секретарем *сітьбіро* Спїткі робземлісу».

матика – він чудово її знав. Щоб перевірити себе, згадав формули площин всіх фігур,
їх рівняння, відносини тригонометричних функцій. І хоч несвідомо пригадував те, що
праце, йому приємна була ясність свого знання».

тура. Вона стала йому близькою і найдорожчою з причин, яких він не мав охоти докладно
ти, виправдуючи своє захоплення тією поважною підставою, що знати літературу є
нака культурної людини».

віддаючись солодкому протязові самозакоханій, він, посміхаючись, мав, яку ж то він
напише і як вразить усіх тих, що нічого не примічають!».

Жінки в житті Степана Радченка

Тамара
Василівна

- перше кохання Степана Радченка
- дівчина з села
- Степан покидає Надійку, бо розуміє, що вона йому не пара

Зоська

- киянка, у яку закохався Степан
- романтично енкальтована
- вона видавалася Радченкові втіленням усього міського

Рита

- балетна танцівниця, яка живе в Харкові
- Рита була жартівливою, легковажною, ставилася до кохання досить цинічно

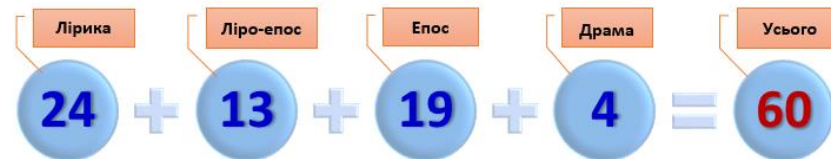
Частина I. Українська література

Рубрика «Кошіль теоретико-літературних понять» знайомить читача з основними поняттями, передбаченими Програмою ЗНО.

У посібнику акцентовано увагу на кількість творів того чи того жанру, які є в Програмі ЗНО.

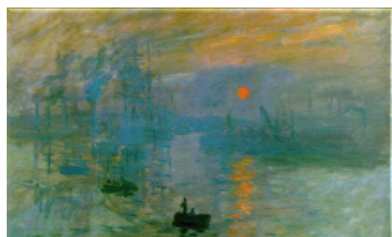
Зверни увагу!

Кількість творів кожного роду в програмі ЗНО:

Кошіль теоретико-літературних понять:

Імпресіонізм – художній напрям, заснований на принципі безпосередньої фіксації вражень, спостережень, співпереживань. Сформувався у Франції в другій половині XIX ст., насамперед у малярстві. Визначення походить від назви картини Клода Моне «Враження. Схід сонця». Наприкінці XIX ст. імпресіонізм поширився в європейському письменстві. Поетика імпресіонізму відбилася у творчості М. Коцюбинського, В. Стефаника, М. Черемшину, частково О. Кобилянської, а також Г. Михайличенка, М. Хвильового, Є. Плужника та ін.

Клод Моне: «Враження, схід сонця (Impression, Sunrise)» (1872) – назву стилю

Визначальні риси

- ✓ зображується не конкретний предмет, а враження, які він викликає
- ✓ імпресіоністи орієнтовані на миттєві враження, відмова від ідеї
- ✓ імпресіоністи намагаються відобразити конкретний реальний світ, який вони бачать
- ✓ найпоширенішим жанром є пейзаж

Експресіонізм – напрям, що зосереджується на внутрішньому світі людини, на її емоціях, почуттях, думках. Характерні риси: фрагментарність опису, контрастність кольорів, вираженість форм.

Визначальні риси

- ✓ зацікавленість глибокими внутрішніми переживаннями
- ✓ заперечення як певних моральних цінностей, так і певних форм мистецтва
- ✓ оновлення форм мистецтва
- ✓ несподіваних мистецтв
- ✓ суб'єктивізм і заперечення об'єктивності
- ✓ Український експресіонізм

Кошіль теоретико-літературних понять:

Роди літератури

Лірика
віршова форма; емоційно-експресивна виражальна стилістика; асоціативність

Епос
прозова форма висладу; сюжетність

Драма
призначена для постановки на сцені; специфічна організація тексту: репліки й ремарки

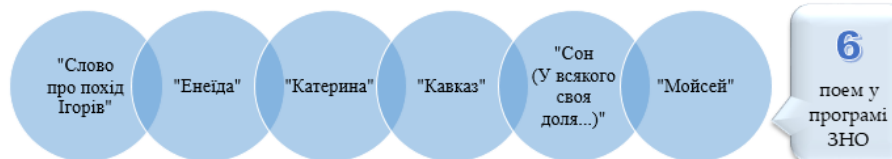
Ліро-епос
поєднує ознаки епосу (сюжетність) та лірики (віршова форма)

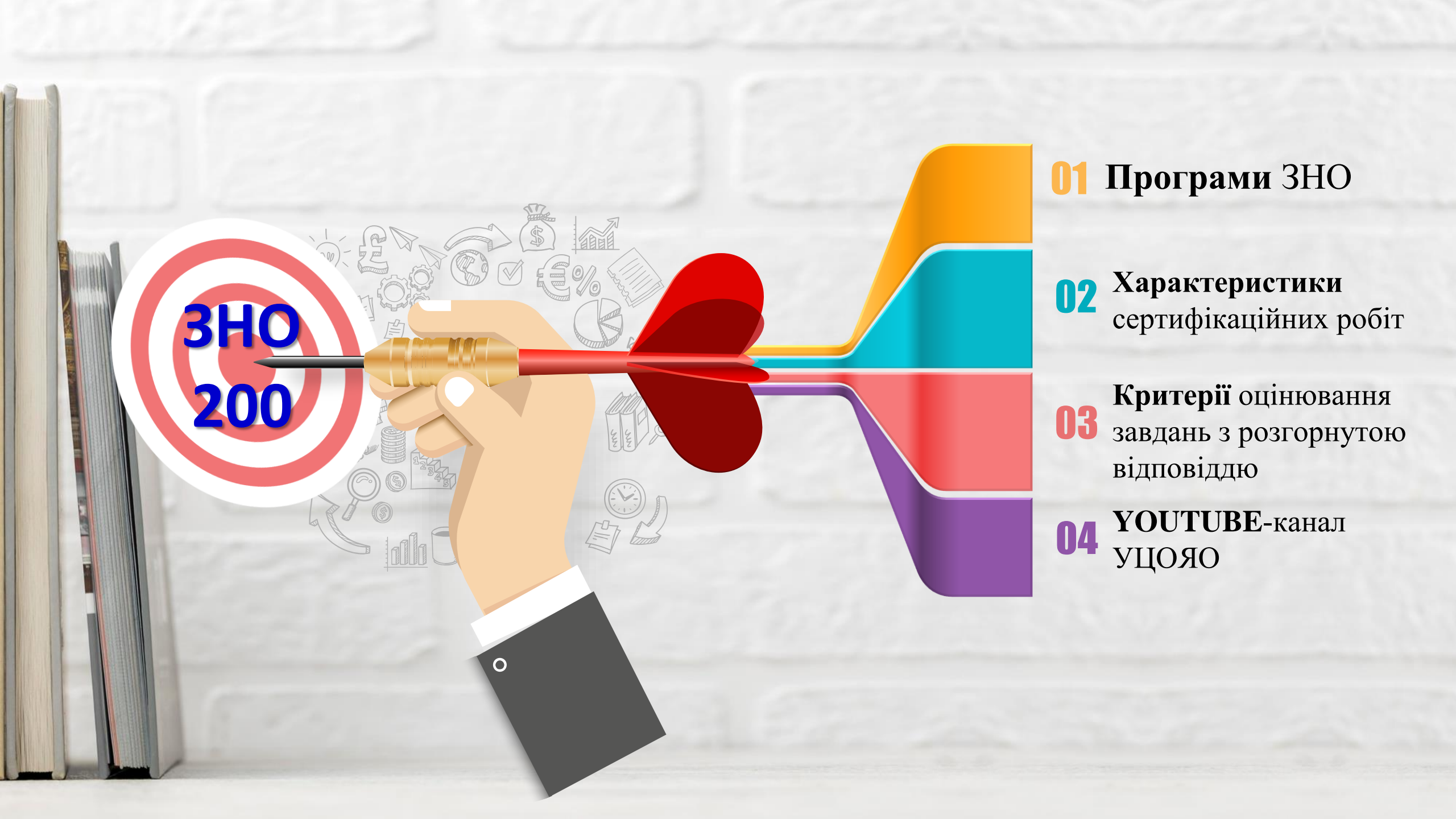
Зверни увагу!

Зверни увагу!

6 романів у програмі ЗНО

**ЗНО
200**

01 Програми ЗНО

02 Характеристики
сертифікаційних робіт

03 Критерії оцінювання
завдань з розгорнутою
відповіддю

04 YOUTUBE-канал
УЦОЯО